

ÅRSRAPPORT 2021

INNHold

ÅRSBERETNING	3
RESULTATREGNSKAP	11
BALANSE	12
ENDRING I EGENKAPITAL	13
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	14
NOTER	15
NOTE 1 GENERELL INFORMASJON	15
NOTE 2 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE	15
NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER	19
NOTE 4 SEGMENTER	19
NOTE 5 NETTO RENTEINNTEKTER	20
NOTE 6 NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER	20
NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER	20
NOTE 8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER	21
NOTE 9 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER	21
NOTE 10 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK	22
NOTE 11 SKATTEKOSTNAD	23
NOTE 12 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV	24
NOTE 13 MISLIGHOLD, FORFALTE UTLÅN OG NEDSKRIVNINGER	27
NOTE 14 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	28
NOTE 15 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	28
NOTE 16 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST	30
NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS	30
NOTE 18 VARIGE DRIFTSMIDLER	31
NOTE 19 INNSKUDD FRA KUNDER	33
NOTE 20 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	33
NOTE 21 ANNEN GJELD	34
NOTE 22 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV	34
NOTE 23 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING	36
NOTE 24 KREDITTRISIKO	38
NOTE 25 RENTERISIKO	40
NOTE 26 VALUTARISIKO	41
NOTE 27 LIKVIDITETSRISIKO	41
NOTE 28 ANDRE RISIKOFORHOLD	42
NOTE 29 ANDRE FORPLIKTELSE	43
NOTE 30 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE	43
NOTE 31 EGENKAPITALBEVIS	44
NOTE 32 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL	44
NOTE 33 NØKKELTALL	45
UTVIKLING 1990-2019 NØKKELTALL I 1000 kroner	46
REVISJONSBERETNING	47

ÅRSBERETNING

Lillesands Sparebank er en lokal, selvstendig og solid sparebank. Banken ble etablert i 1852 og har igjennom 170 år utviklet seg i takt med lokalsamfunnet. Lillesands Sparebank har sin virksomhet i Lillesand kommune. I 2021 etablerte banken nytt kontor i Grimstad kommune. Virksomheten har hovedvekt på sparing, finansiering og betalingstjenester. I tillegg formidler vi forsikring, leasing og plassering i aksjer og fond. Banken har også eierandeler i boligkredittforetak og i eiendomsmeidlerforetak. Lillesands Sparebank tilbyr tjenester av høy kvalitet og profesjonell rådgivning for å skape trygghet og vekst for kundene våre. Vi skal være rådgiverbanken for kunder i alle livsfaser.

Lillesands Sparebank sitt markedsområde er personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner og offentlig virksomhet i Lillesand og Grimstad kommune samt naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Videre skal banken også ha som mål å være en god bank for utflyttede "Lillesandere" og andre personer/bedrifter som vi gjennom kjennskap ønsker å ha som kunder. Banken har også som mål å kunne være banken for de som har hytte/feriebolig i Lillesand og Grimstad kommune.

**VÅR VISJON
VI SKAL VÆRE DET NATURLIGE VALGET**

**VÅRE VERDIER OG KUNDELØFTER
SOLIDE, ENGASJERTE, PERSONLIGE OG PROAKTIVE**

NORSK ØKONOMI 2021

I løpet av 2021 har norsk økonomi vært igjennom en rask innhenting, med sterk vekst i aktivitetsnivået og fallende arbeidsledighet. I Norge, som i resten av verden, har økt smittespredning av omikronvarianten mot slutten av fjoråret og omfattende smitteverntiltak lagt en demper på aktiviteten.

Våren 2021 startet myndighetene på en gradvis gjenåpning av samfunnet med lettelse i smitteverntiltakene. Gjenåpningen førte til en solid oppgang i norsk økonomi, og i tredje kvartal steg BNP for fastlands-Norge med 2,6 prosent.

Norske husholdninger har spart betydelig mer enn normalt gjennom pandemiperioden, med begrensede muligheter til forbruk og preget av usikkerhet. I takt med gradvis avvikling av restriksjoner er det ventet at økt konsum i husholdningene, særlig av tjenester, vil bidra til å løfte aktiviteten i norsk økonomi fremover.

Strømprisene har økt markert siden høsten 2021, og det er utsikter til at prisene vil holde seg høye. Prisøkningen bidrar til å trekke ned disponibel realinntekt, selv om regjeringens strømstøtteordning reduserer effekten noe. Utsikter til høyere rentekostnader og mindre overføringer fra det offentlige med avviklingen av ekstraordinære støtteordninger kan dempe veksten fremover. På den annen side er det ventet høyere lønnsvekst.

For å avdempe tilbakeslaget som følge av pandemien og statlige restriksjoner er det ført en svært ekspansiv penge- og

finanspolitikk. Norges Bank kuttet styringsrenten til null prosent i mai 2020, og holdt renten på et rekordlavt nivå frem til september 2021. Sentralbanken begrunnet rentehevingen med markert oppgang i norsk økonomi etter gjenåpningen, og at aktivitetsnivået høsten 2021 var høyere enn før pandemien inntraff. Norges Bank hevet renten igjen i desember, til 0,50 prosent, og signaliserte samtidig i renteprognozen tre ytterligere rentehevinger i løpet av 2022.

Ifølge budsjett for 2021 er det anslått at de økonomiske tiltakene i møte med pandemien er på 90,4 milliarder kroner. Av dette er nær 34 milliarder til tiltak for bedrifter, herunder kompensasjonsordningen. Det er brukt om lag 20 milliarder i tiltak for husholdninger i 2021, hvorav brorparten gikk til Folketrygden. Resterende er målrettede tiltak for sektorer med kritiske samfunnsoppgaver.

Fleire bedrifter i Norges Banks regionale nettverk rapporterte i november om en sterk oppgang i kapasitetsutnyttningen og at mangel på arbeidskraft og forsinkelser i globale verdikjeder begrenser produksjonen noe. Det er ventet at disse forholdene vil legge en demper på videre vekst. Kontaktene i nettverket rapporterer også dårligere samsvar mellom tilgjengelig og etterspurt arbeidskraft. NAVs statistikk for nye ledige stillinger og Statistisk sentralbyrås utvalgsundersøkelse for ledige stillinger bekrefter at etterspørselen etter arbeidskraft har vært svært høy i 2021.

INTERNASJONAL ØKONOMI 2021

Pandemien har i snart to år preget utviklingen i verdensøkonomien. Den økonomiske gjeninnhenting har vært sterk også internasjonalt med reduksjon i restriksjoner og økt mobilitet. Økende smittetrend som følge av spredning av omikron-varianten og nye smitteverntiltak har siden i fjor høst lagt en demper på veksten. Flaskehals i globale verdikjeder med påfølgende høy prisvekst i tillegg til høye strømpriser i Europa har påvirket vekstbildet negativt.

Ekspansiv penge- og finanspolitikk har bidratt til å dempe det økonomiske tilbakeslaget i de fleste land. Med stigende aktivitetsnivå, høyere inflasjon og fallende arbeidsledighet er det ventet at både penge- og finanspolitikken vil strammes til. Den amerikanske sentralbanken har signalisert nedtrapping av ekstraordinære pengepolitiske stimulanser gjennom støttekjøp av obligasjoner, og første renteheving siden 2018 er ventet i mars 2022. Den europeiske sentralbanken har tatt en mer avventende posisjon, og har signalisert renteheving først i starten av 2023.

Høyere priser på energi, råvarer, elektroniske komponenter og fraktrater har bidratt til markert oppgang i prisveksten. Utsikter til høyere prisvekst også i 2022 har bidratt til å trekke opp forventninger til høyere styringsrenter, noe som også har ført til større usikkerhet i aksjemarkedene.

Det er stor internasjonal usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Mye vil avhenge av vaksinasjonsgrad i befolkningen og effektiviteten til vaksinene mot nye mutasjoner. Samtidig er det risiko for fortsatt høy inflasjon, økende smitte og strenge myndighetspålagte tiltak.

LOKALT

Lillesand Kommune hadde pr. 3 kvartal 2021 11 324 innbyggere mot 11 165 på samme tid i fjor. Forventet utvikling er ifølge SSB 11 872 i 2030 og 13 075 i 2050. NAV Agder hadde pr. november 2021 6173 arbeidssøkere registrert. Disse fordeler seg videre med 2 980 helt ledige, 2 000 delvis ledige og 1 193 på tiltak. Det vil si at 2% av arbeidsstyrken mellom 15 og 74 år er helt ledige. Snittet i hele landet er på 2,1%. Lillesand hadde 109 helt ledige og 61 delvis ledige.

Til tross for at pandemien har preget lokalt næringsliv i 2021 også så har lokalt næringsliv vist en robusthet, og en stå på vilje, som det står respekt av. Sommersesongen ble god for mange og det var bra, når ny smittebølge kom i slutten av 2021. Vi har tett dialog med kundene våre for å være en god rådgiver i krevende situasjoner. De aller fleste av våre kunder betjener sine lån på en tilfredsstillende måte, og andelen av misligholdte lån er beskjeden til tross for en krevende situasjon.

Lillesands Sparebank engasjerer seg i utviklingen av Lillesand og vi ser at det gode samarbeidet som nå er etablert sammen med Handelsstand, Gårdeierforum, Håndverkerforeningen, Sentrumsforum, Reiselivsforum og Næringsforeningen i Kristiansandsregionen bærer frukter. Samhandling er viktig for å utvikle attraktiviteten til Lillesand som en kommune som er god å drive i, bo i og besøke.

For mange i Lillesand er vi som den lokale sparebanken et naturlig førstevalg ved behov for trygg sparing eller tilgang til finansiering. Sparebanksektorens sterke posisjon i det norske markedet har medført at sparebankene og sparebankstiftelsene har kunnet dele ut stadig mer midler til allmenntilgittige formål de siste årene. Gjennom å være kunde i Lillesands Sparebank bidrar kundene til å støtte utviklingen av eget lokalsamfunn. Sparebankenes tradisjon med å bidra til positiv utvikling i eget nærmiljø strekker seg langt tilbake i tid, men har sjelden eller aldri vært så omfattende som nå målt ved størrelsen på de årlige utdelingene til gode formål. De samfunnsmessige ringvirkningene av dette er store og dette er viktig for oss å få formidlet ut.

REGNSKAP

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2021 legge fram et meget godt resultat med lave tap. Det er positivt med stigende rentenetto og rentemargin. Banken har et kontinuerlig fokus på kostnadsreducerende tiltak, for at banken kan fortsette å investere i teknologi, være relevante digitalt og ha de beste rådgiverne for å befeste strategien med å være rådgiverbanken. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt tilfredsstillende. Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift.

Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2021 på 3 752 mill. kroner mot 3 635 mill. kroner i fjor.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 2 533 mill. kroner. Dette ga en vekst på 160,1 mill. kroner eller 6,74 % mot -3,04 % i året før.

Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 7,2 % mens innskudd fra næringslivet viser en økning på -4,9 %. Av innskuddene er 9,0 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 75,0 % mot 74,6 % året før fra personmarkedet, 25,0 % mot 24,3 % året før fra næringslivet og 0,0 % mot 1,0 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjorde ved årets utgang 80,9 % av utlånene, mot 75,5 % året før.

Utlånsutviklingen

Bankens samlede brutto utlån redusert med 10,4 mill. kroner til i alt 3 126 mill. kroner, noe som gir en vekst på -0,35 % mot 3,29 % året før. Tar man hensyn til økt overføring av lån til Verd Boligkreditt AS på 47 mill. kroner, så er veksten på 0,95 %.

Lån til privatpersoner ble redusert med 37 mill. kroner, mens lån til næringslivet økte med 26 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter til næringslivet utgjorde 41 mill. kroner i 2021. Bankens utlån pr. 31.12.21 var fordelt med 72,6 % (73,5 % i 2020) på personmarkedet og 27,4 % (26,5 % i 2020) på næringslivet.

Verdipapirer

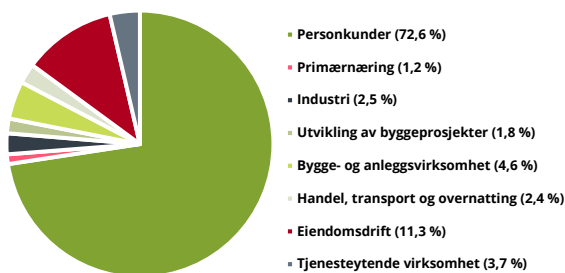
Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 339,7 mill. kroner mot 288,5 mill. kroner året før. Av beholdningen er 214,2 mill. kroner plassert i obligasjoner og pengemarkedsfond og 125,5 mill. kroner i aksjer og egenkapitalbevis.

Gjennomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 0,75 % i 2021 mot 0,61 % i 2020. Banken har ikke handelsportefølje. Som tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

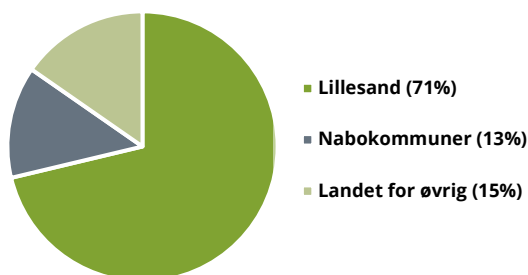
Likviditet

Banken har gjennom 2020 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 612 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 38 mill. kr fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 260,6 mill. kroner ved årsskiftet mot 183,5 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 5 år.

Hvem låner i sparebanken 2021

Geografisk fordeling av utlån 2021

DRIFTSRESULTATET

Resultatet før skatt utgjør 35,4 mill. kroner mot 38,9 mill. kroner i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 26,9 mill. kroner mot 31,5 mill. kroner i fjor. Resultat etter andre inntekter og kostnader utgjør 24,9 mill. mot 34,2 mill. i fjor.

Netto rente- og provisjonsinntekter er økt med 1,8 mill. kroner til i alt 56,5 mill. kroner og netto andre inntekter er redusert med 8,1 mill. kroner til i alt 24,5 mill. kroner. Kursregulering ved overgang til IFRS i 2020 utgjør mesteparten av forskjellen.

Driftskostnadene utgjør 47,6 mill. kroner mot 44,3 mill. kroner i fjor. Økningen er forbundet med IT-kostnader pga. regulatoriske krav.

Tap på utlån og mislighold

Tap på utlån er tilbakeført med 2,0 mill. kroner.

Brutto misligholdte lån utgjør 5,3 mill. kroner som er 0,08 % av brutto utlån.

- Årsoverskuddet etter beregnet skatt på kroner utgjør 24,9 mill. kroner mot 34,2 mill. kroner forrige år.

Disponering av overskuddet

Styret foreslår at overskuddet på 24,9 mill. kroner disponeres slik:

- Overført gavefond 3,5 mill. kroner
- Overført sparebankens fond 21,4 mill. kroner

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 65,7 mill. kroner. Netto likviditetsendringer fra investeringsaktiviteter er på 10,2 mill. kroner, og netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter er på -77,5 mill. kroner.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 23,75 % (21,61 % i 2020) som er betydelig over myndighetenes kapitaldekningskrav.

Samlede fond er på 501,3 mill. kroner og utgjør 13,4 % (13,3 % i 2020) av forvaltningskapitalen pr. 31.12.2021.

Renteutviklingen

Norges Bank satte i 2021 opp styringsrenten to ganger, 0,5 % til sammen.

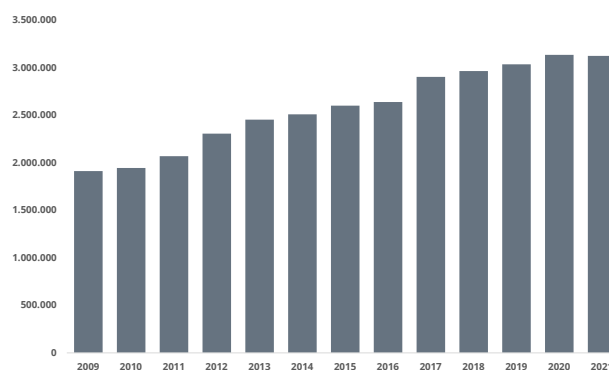
Risikostyring

Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse (definisjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken. Bankens hovedmål er å ha en moderat risikoprofil.

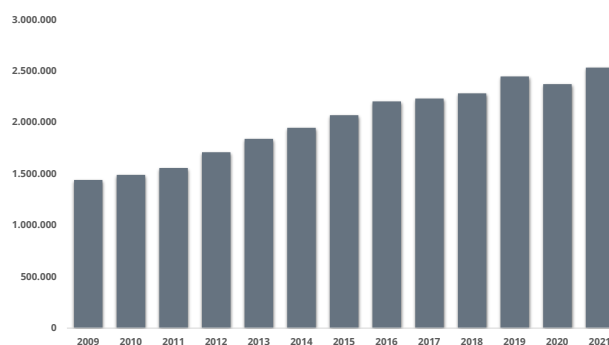
Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Bankens løpende prosess knyttet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

Utlån (netto) 2009-2021

Innskudd 2009-2021

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

FINANSIELL RISIKO

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente-, kurs- og valutarisiko). Banken har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiko avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko kan defineres som risikoen for tap som følge av at motpart ikke overholder sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittrisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer/forskrifter. Kredittrisikoen overvåkes gjennom misligholdsrapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over utsatte engasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter. For øvrig vises til note 4.

Banken har i de senere år hatt lave tapskostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,10 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittrisikoprofil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat.

I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Markedsrisiko

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallelle skift i rentenivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til

forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2021 på 0,18 år.

Banken har også i 2021 bare i beskjeden grad vært eksponert i ikke-strategiske egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasseringene som tilfredsstillende.

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker dramatisk. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Banken er registrert på ABM (en alternativ markeds plass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 89,3 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2021 hentet inn 612 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet, en reduksjon på 38 mill. kroner fra 2020. Det er overført 708,7 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS, og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2021, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 80,6 % mot 75,5 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmennrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering samt personvern. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til CRR/CRD IV-forskriften.

Styret har i løpet av året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapital-vurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter CRR

Vi viser til CRR del 8 og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. I 2020 var også vårt samfunnsansvar omhandlet i dette dokumentet, men heretter blir dette tatt ut i et eget dokument. Disse retningslinjene legges ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk og vi mener at dette blir godt ivarettatt i banken.

ØKONOMISK KRIMINALITET

Hvitvasking og terrorfinansiering

Bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering er et samfunnsansvar som vi tar på største alvor. Derfor jobber vi målrettet for å beskytte våre kunder og for å unngå at banken (Lillesands Sparebank) blir utsatt for eller misbrukt til gjennomføring av økonomisk kriminalitet. For å klare dette gjennomfører vi en rekke tiltak, og våre retningslinjer og rutiner er blant annet basert på hvitvaskingsloven med tilhørende forskrifter og rundskriv fra Finanstilsynet. Hvitvaskingsloven pålegger oss å kjenne våre kunder, våre kunders transaksjonsmønster og hvor midlene som inngår i kundeforholdene har sin opprinnelse. Vi er pålagt å utarbeide risikovurderinger og følge opp transaksjoner med høy risiko for hvitvasking eller finansiering av terror eller masseødeleggelsesvåpen. Transaksjoner som kan indikere hvitvasking er banken pålagt å rapportere til Økokrim.

Skatt

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis eller som ikke rapporterer sin virksomhet i ethvert land de opererer i. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon/verdiskapning, og ikke utnytter smutthull i lovverket for å unngå beskatning ved bruk av skatteparadis. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikkelser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 17 personer i full stilling og 6 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 20,4 årsverk til banken pr. 31.12.2021. Vaktmester og student er engasjert på deltid og kommer i tillegg.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 70 år med mulighet for ansatte til å gå av med AFP fra 62 år. Legeundersøkelse gjennomføres årlig og helsetilstanden blant de ansatte er god. Banken har tegnet egen helseforsikring for de ansatte. Sykefraværet var 1,5 % mot 0,8 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader i løpet av året.

Endrede rammebetingelser med blant annet nye og strengere kompetansekrav innenfor flere områder gjør det nødvendig å tilrettelegge for å styrke kompetansen i organisasjonen. Banken er tilsluttet den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. Syv av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere samt en som er i løpet. En er autorisert som sensor i tillegg til AFR. 3 ansatte er autoriserte som forsikringsrådgivere og 5 autoriserte på kreditt. 5 ansatte er i prosess med autorisering på kreditt.

LIKESTILLING

Banken har som mål å arbeide for at det skal være full likestilling mellom kjønnene i hele organisasjonen. Banken har tilsluttet seg Kvinner i Finans Charter som skal bidra til å øke andelen kvinner i ledende posisjoner og i spesialistfunksjoner i Norge. Lillesand Sparebank har god likestilling i disse posisjonene i dag, men vi ser at det er viktig med kontinuerlig fokus. Ledergruppen består av 2 kvinner og en mann og utvidet ledergruppe av 3 menn og 3 kvinner.

Blant rådgiverne har vi hatt behov for å øke andelen menn og har i 2021 ansatt flere mannlige rådgivere. Vi har ønsket å senke gjennomsnittsalderen og har ansatt 2 under 30 år i 2021. Vi har en målsetning om å ta ansvar vedr. etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

I vårt høyeste organ, generalforsamlingen, er det 10 kvinner og 10 menn- I styret er det 2 kvinner og 4 menn.

Av bankens 25 ansatte er 16 kvinner og 9 menn. 6 kvinner arbeider deltid. Vi har ingen som jobber ufrivillig deltid og har en snittlønn som ikke har ulikheter mellom kvinner og menn. Årsverk med alle ansatte er 22,25. Fast ansatte er 21,63.

BÆREKRAFT

Gjennom hele vår historie har vi jobbet for at lokalsamfunnet skal ha de beste vekstvilkår og utvikle seg bærekraftig. Dette skal vi fortsette med, og det betyr å ta ansvar både for lokalmiljø og globalt miljø. Både banken og lokalsamfunnet står ovenfor betydelig omstilling for å nå målene om at Norge skal legge til rette for 55 % utslippskutt frem mot 2030 og bli et lavutslippsland innen 2050. Samtidig kan fysiske klimaendringer ha betydelige negative konsekvenser. For å imøtekomme dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer

*Statistikk fra SSB:

Gjennomsnitt 76,9 gram CO2 utslipp per kilometer for bensinbiler (2020) og gjennomsnittlig kjørt 11 152 km per år (2020) = 76,9* 11 152 = 857 789 gram CO2 utslipp per år per bil

innenfor naturens tålegrense samtidig som vi håndterer de negative konsekvensene klimaendringene medfører.

Banken er Miljøfyrtårn-sertifisert, som er et anerkjent miljøledelsessystem rettet mot privat og offentlig sektor. Innenfor rammene av sertifiseringen ønsker banken særlig å prioritere FNs klimamål 12 (Ansvarlig forbruk og produksjon) og 13 (Stoppe klimaendringene): «Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. I dag forbruker vi mye mer enn hva som er bærekraftig for kloden. For eksempel går en tredjedel av maten som blir produsert bort, uten å bli spist. For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruker endre livsstil. Det innebærer å minske ressursbruken, miljødeleggelsen og klimautslippene som et samfunn og som enkeltperson. På sikt vil dette føre til økonomisk vekst, begrense klimaendringer og øke livskvaliteten til mennesker på jorda.

Mengden klimagasser fortsetter å øke og klimaendringene skjer raskere enn antatt. Effektene av klimaendringene er synlige over hele verden. Den globale gjennomsnittstemperaturen har steget omtrent 1 °C siden den før-industriell tid, i tillegg fortsetter havnivået å stige. De fattigste rammes hardest. Land har levert nasjonale planer for reduksjon, men de er ikke omfattende nok. Klimaendringer er et globalt spørsmål og kjenner ingen landegrenser. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 °C dersom verden ønsker å slippe katastrofale konsekvenser i fremtiden. Vi må finne globale løsninger på en rekke områder. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO2, må det satses mer på fornybar energi, nye industrielle systemer og endring i infrastruktur. I tillegg må vi investere i å verne, tilpasse oss og begrense skadeomfanget.»

Lillesands Sparebank ønsker å være et forbilde for hvordan vi mener næringslivet kan bidra til lokalsamfunnet. For å bygge opp om en sterk kultur, godt arbeidsmiljø og bærekraftig forretningsdrift stiller vi strenge krav til våre interne prosesser. Overordnet målsetning er å aktivt og systematisk legge til rette for et godt arbeidsmiljø samt minimere bankens og leverandørers negative miljøpåvirkning. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet som skal sikre at målene oppnås.

Vi skal legge til rette for bærekraftig vekst gjennom vår finansielle forvaltning. Vi skal gi god og ansvarlig rådgivning, tilby klimasmarte tjenester og vi skal ha klare krav og ønsker til hvilke kunder og prosjekter vi finansierer. Banken finansierer mange ulike formål i lokalsamfunnet, både til privatpersoner og bedrifter. Gjennom å tilby bærekraftige produkter og stille krav til låntakere kan vi bidra til den omstillingen som trengs for å nå klimamålene. Dette innebærer at banken fastsetter kriterier og rutiner for engasjementer som er klima- og miljøvennlige, og utvikler låneprodukter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd.

Banken tilbyr grønne boliglån etter gitte kriterier, og arbeider videre med å implementere ESG- og klimarisiko i kredittprosessene. Banken finansierer seg ved innskudd fra kunder og ved innlån fra finansmarkedet. Vi har et grønt innlån i portefølje fra KFS. Gjennom å tilby klimasmarte spareprodukter og benytte grønn markedsfinansiering kan banken legge til rette for at kapital gjøres tilgjengelig for prosjekter som fremmer en bærekraftig fremtid. Dette innebærer at banken skal fastsette

kriterier og rutiner for finansiering som er klima- og miljøvennlig, og utvikle innskudds- og finansieringsløsninger som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd. Banken arbeider for tiden med løsninger for innhenting av markedsfinansiering til klimavennlige formål.

Unngått utslipp tilsvarer utslipp fra 158 personbiler (bensin) i ett år*

Banken tilbyr forsikring gjennom Frende Forsikring, finansiering gjennom Brage Finans samt aksje- og fondshandel gjennom Norne Securities. Banken er også deleier i Verd Boligkreditt. Gjennom eierskap i disse selskapene skal vi ta en tydelig og aktiv posisjon for selskapenes arbeid med klimaendringer og bærekraftig utvikling. Dette gjelder spesielt produktene vi formidler i banken, men også selskapenes bærekraftsarbeid generelt. Banken forvalter egne midler ved plassering av overskuddslikviditet og egne investeringer. Bankens midler skal ikke plasseres i verdipapirer med negativ klima- og miljøpåvirkning.

EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet.

Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er å avdekke kundens behov, gi god rådgivning og følge etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i Finansforetaksloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i Finansforetaksloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av generalforsamlingen som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

Det er styret i banken som har rollen som revisjonsutvalg og risikoutvalg. Risk Manager/Complianceansvarlig rapporterer direkte til styret.

Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

Her kommer litt info om våre produktselskaper:

FRENDE HOLDING AS

Selskapet ble etablert i 2007 og eies nå av avforten norske sparebanker og tre brannkasser. Tilbyr livs- og skadeforsikring i personmarked og bedriftsmarked. Selskapet har 300 ansatte ved hovedkontoret i Bergen. Distribusjon over hele landet; gjennom eiere, partnere og på nett.

Mer enn 200.000 privat- og bedriftskunder og er et av de mest voksende selskapene i Norge siden etablering i 2007. Markedsandel på 3,3 % innenfor skadeforsikring og 0,6 % innenfor livsforsikring*. Markedsandeler over 15 % i enkelte regioner.

Frende er testvinner på produktkvalitet, skadeoppgjør og kundetilfredshet en rekke ganger og har vunnet pris for Norges beste kundeservice innenfor forsikring en rekke ganger. Har de mest tilfredse og lojale kunder i bransjen over mange år. En organisasjon preget av sterk trivsel, høy motivasjon og positiv energi

Det å ha gode forsikringsprodukter for kundene våre, både på skade og liv, er viktig for Lillesands Sparebank og vi har egne dedikerte forsikringsrådgivere i banken. Lillesands Sparebank har en eierpost i selskapet på 0,613%

BRAGE FINANS AS

Brage Finans ble stiftet 2. juni 2010 av 10 sparebanker, som også var med på etableringen av Frende Forsikring og Norne Securities. Siden første hele driftsår har selskapet hatt en kontinuerlig vekst. Veksten i portefølje, produkter, kontorer, eiere og medarbeidere reflekterer en jevn, høy tilgang på nye kunder, samtidig som eksisterende kunder benytter seg stadig oftere av produktene til selskapet.

Brage Finans har en sterk bevissthet knyttet til bærekraft og klima. Som en av de første i deres bransje ble de i 2019 sertifisert som miljøfyrtårn, etter det nye kriteriesettet for bank og finans. Tidlig i 2020 lanserte de grønt rammeverk, med beste karakter. Brage arbeider aktivt med klima- og miljøspørsmål og sammen stimulerer vi kundene våre til å ta grønne valg med et bredt tilbud av produkter som kan finansieres grønt. Lillesands Sparebank sin aksjepost er på 1,512%.

NORNE SECURITIES AS

Selskapet er et norsk verdipapirforetak med hovedkontor i Bergen. Selskapet er eid av 14 sparebanker, inkludert Lillesands Sparebank.

Forretningsområdene er rådgivning til profesjonelle investorer og selskaper samt online aksjehandel og fondsparing til privatkunder.

Norne ønsker å være en positiv bidragsyter i samfunnet, både gjennom påvirkning av mennesker og på miljø. Selskapet legger til rette for at samarbeidspartnere og kunder lettere kan gjøre samfunnsansvarlige investeringer og gode økonomiske valg.

Lillesands Sparebank sin eierpost i selskapet er 0,747%.

VERD BOLIGKREDITT AS

Verd Boligkreditt er ett av tre felleseide OMF-foretak i Norge. Verd ble startet av DSS-bankene og Sparebanken Vest i 2009. SPV solgte seg ut som aksjonær i 2018. Lokalbank kom med som distributør i 2021. Verd Boligkreditt har konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. I motsetning til normal bankfinansiering, hvor banken låner inn penger kun sikret i bankens gode navn og rykte, kan Verd Boligkreditt finansiere sin utlånsvirksomhet gjennom obligasjoner med sikkerhet i boliglånene som ligger i foretaket. Disse obligasjonene utgjør svært liten risiko for tap for

investorene, noe som innebærer at Verd Boligkreditt kan låne inn penger til en lavere pris enn eierbankene kan på egenhånd. På denne måten sikrer Verd Boligkreditt at kundene gjennom sine lokale sparebanker fortsatt får konkurransedyktige vilkår på boliglånene sine. Verd Boligkreditt sin samfunnsoppgave er, som beskrevet over, å skaffe banken rimeligere finansiering for at kundene skal få så gode renter som mulig. Banken står for all kontakt med kundene på vegne av Verd Boligkreditt. Verd har derfor kun personopplysninger om kundene som er nødvendige for å kunne drive utlånsvirksomhet til kundene og de benytter ikke disse dataene til annet enn dette formålet. Det er rutiner for å slette historiske data etter en viss periode og videreformidler ikke dataene til andre enn de som må se disse grunnet sitt virke på vegne av samfunnet.

Verd har vokst med ca. 1 mrd. i året siden oppstart. Det er nå overført utlån for ca. 10.5 mrd. til foretaket. Det forventes at Verd vil vokse til 25 – 30 mrd. på forholdsvis få år.

Lånekunder som blir overført til Verd Boligkreditt vil merke lite til at lånet har skiftet eier, annet enn at det sendes ut et notifikasjonsbrev fra eierbanken i forbindelse med overførselen. I tillegg vil årsoppgaven inneholde en ekstra linje. Kundene skal forholde seg til banken sin slik de alltid har gjort og sparebankene forvalter lånet som om det var deres eget. Nettbanken vil også være helt lik som før overførsel.

Lillesands Sparebank sin eierpost i selskapet er på 7,31%.

BALDER BETALING AS

Balder Betaling AS ble stiftet i 2017 og er eid av 15 sparebanker. Selskapet forvalter eierandelen på ca. 10,6 % av Vipps AS (Vipps, BankID og BankAxept).

Selskapet videreutvikler Vipps sammen med øvrige eiere. Selskapet har en koordinerende rolle overfor bankene knyttet til opplæring og distribusjon av produkter og tjenester, samt bistå med kompetanse innen betaling og ID-området. Lillesands Sparebank har en eierpost på 0,833%.

EXBO SØRLANDET AS

Lillesands Sparebank eier 40 % av LSG Eiendomsmegling AS sammen med Flekkefjord Sparebank som eier 20% og Søgne og Greipstad Sparebank som eier 40%. Dette selskapet eier igjen 60 % av Exbo Sørlandet AS.

Exbo Sørlandet AS har kontorer fra Arendal i øst, til Lyngdal i vest og Hovden i nord. Exbo Sørlandet har befestet markedsposisjonen sin i 2021. og vi ser lyst på samarbeidet fremover.

DE SAMARBEIDENDE SPAREBANKENE

DSS ble opprettet i 2008. Formålet med samarbeidet er å utnytte potensialet gjennom felles innkjøp og standardisering. Hensikten er å styrke de lokale sparebankenes konkurransevne gjennom økt og formalisert samarbeid.

Lillesands Sparebank, Etne Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Haugesund Sparebank, Luster Sparebank, Skudenes & Aakra Sparebank, Spareskillingsbanken, Søgne og Greipstad Sparebank og Voss Sparebank er alle samarbeidspartnere i DSS. Dette samarbeidet har og er viktig for oss i Lillesands Sparebank.

UTSIKTER FOR KOMMENDE ÅR

Norsk økonomi har i løpet av 2021 hentet seg kraftig inn igjen etter tilbakeslaget som fulgte av pandemien og myndighetspålagte restriksjoner. Norges Bank har i to omganger hevet styringsrenten fra rekordlave null prosent, og har signalisert ytterligere tre rentehevinger i 2022. Aktiviteten i økonomien er tilbake på nivå før krisen inntraff, arbeidsledigheten er betydelig redusert og prisveksten har tatt seg opp. Høy vaksinasjonsgrad i befolkningen har dempet risiko for nye tilbakeslag og behov for nye restriksjoner som følge av virusmutasjoner.

Det er knyttet stor usikkerhet til situasjonen i Ukraina etter krigsutbruddet der 24. februar 2022. Norge er et lite land med åpen økonomi og da er stabilitet viktig. Ustabiliteten som nå har oppstått skaper usikkerhet for banknæringen.

Finansielt er vi posisjonert for ytterligere vekst og utvikling. Vi har motiverte medarbeidere, gode samarbeidspartnere og en organisasjon som kan snu seg raskt ut ifra endrede rammevilkår. Visjonen vår er å være det naturlige valget for kundene våre. Lokal forankring, korte beslutningsveier, gode rådgivere og et relevant produktspekter tilsier at vi skal være en god bank både for eksisterende og nye kunder også i 2022. Vi er godt rigget for ytterligere vekst.

TAKK

Styret vil rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeidspartnere for deres oppslutning om banken i 2021.

Vi vil også takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått.

Lillesand, 28. februar 2022

I styret for Lillesands Sparebank

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
leder

Inger Vollstad
nestleder

Knut Harald Kvifte

Heikki Erling Systad

Siv Wiken

Niklas Grønning
ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
adm. banksjef

RESULTATREGNSKAP

01.01.21 – 31.12.21

Beløp i hele tusen

	Note	2021	2020
Renteinntekter og lignende inntekter	5	80.710	91.849
Rentekostnader og lignende kostnader	5	24.168	37.154
Netto renteinntekter	5	56.542	54.695
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6	12.062	11.382
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	6	260	517
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	6,17	9.134	1.742
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	3,6,7,15	3.269	19.747
Andre driftsinntekter	6	319	243
Lønn og andre personalkostnader	9,10,30	22.843	22.168
Andre driftskostnader	8	23.500	20.946
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	18	1.275	1.161
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	3,12,13	-1.975	4.066
Resultat før skatt fra videreført virksomhet		35.422	38.951
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	11	8.538	7.419
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		26.884	31.532
Resultat før andre inntekter og kostnader		26.884	31.532
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	-34	-186
Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet			
Øvrige andre inntekter og kostnader		-1.554	2.856
Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-397	47
Sum andre inntekter og kostnader		-1.986	2.716
Totalresultat for regnskapsåret		24.898	34.249

BALANSE

01.01.21 – 31.12.21

Beløp i hele tusen

EIENDELER

	Note	2021	2020
Kontanter og kontantekvivalenter	14,16	80.430	82.049
Utlån til og fordringer på kredittinst. og finansieringsforetak	3,14,16,23,25	180.191	101.487
Utlån til og fordringer på kunder	3,12,13,14,24	3.126.136	3.136.574
Rentebærende verdipapirer	3,14,15	214.221	162.352
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	3,14,15,17	125.470	126.167
Varige driftsmidler	18	19.065	18.269
Andre eiendeler	11,14	6.758	8.503
Sum eiendeler		3.752.271	3.635.400

GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2021	2020
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	14,16	80.428	110.337
Innskudd og andre innlån fra kunder	14,15,16,19	2.533.666	2.373.582
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14,16,20	612.850	650.648
Annen gjeld	14,21	20.976	9.022
Avsetninger	3,9,11,12,14,16	3.039	8.705
Sum gjeld		3.250.960	3.152.294
Fond for urealiserte gevinster		27.353	27.233
Sparebankens fond		456.910	435.512
Gavefond		17.048	20.361
Sum opptjent egenkapital		501.311	483.106
Sum egenkapital	23	501.311	483.106
Sum gjeld og egenkapital		3.752.271	3.635.400

Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser	18.956	22.503
Forpliktelser	155.324	146.732

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
Leder

Inger Vollstad
Nestleder

Knut Harald Kvifte

Siv Wiken

Heikki Erling Systad

Niklas Grønning
Ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
Adm. banksjef

ENDRING I EGENKAPITAL

Beløp i hele tusen

	Fond for urealiserte gevinster	Sparebankens fond	Gavefond	Egenkapital
Egenkapital pr. 01.01.2020	27.233	404.764	19.154	451.151
Totalresultat		30.749	3.500	34.249
Årsresultat		28.033	3.500	31.533
Andre inntekter og kostnader		2.716		2.716
Belastet gavefondet			-2.294	-2.294
Egenkapital pr. 31.12.2020	27.233	435.513	20.360	483.106
Overført fond for urealiserte gevinster	120			120
Totalresultat		21.397	3.500	24.897
Årsresultat		23.383	3.500	26.883
Andre inntekter og kostnader		-1.986		-1.986
Belastet gavefondet			-6.812	-6.812
Egenkapital pr. 31.12.2021	27.353	456.910	17.048	501.311

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløpt i hele tusen

	2021	2020
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	72.840	84.747
Inn-/utbetalinger på utlån til kunder	5.135	99.762
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	- 12.646	21.176
Inn-/utbetalinger på innskudd fra kunder	160.084	74.392
Netto rentebetalinger på lån/innskudd fra kredittinstitusjoner og sentralbank	3.813	1.974
Netto inn-/utbetaling av lån/innskudd til/fra kredittinstitusjoner	- 78.820	214.601
Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	520	747
Kjøp og salg av sertifikater og obligasjoner	- 52.659	78.292
Andre innbetalinger	14.265	9.292
Driftsutbetalinger	- 34.629	36.743
Periodens betalte skatt	- 5.347	7.544
Betalte gaver	- 6.813	2.293
Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	65.741	8.841
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling vedr. kjøp av varige driftsmidler	- 2.071	717
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	-	-
Kjøp og salg av aksjer	3.088	15.077
Utbytte fra aksjer	9.134	1.742
Likviditetsendring vedr investeringer (B)	10.151	16.101
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirgjeld	200.000	250.000
Innbetalinger ved salg av egne obligasjoner	-	-
Utbetalinger ved innfrielse av verdipapirgjeld	- 238.000	215.000
Renteutbetalinger og over-/underkurs på verdipapirgjeld	- 8.855	12.687
Inn/utbetalinger på ansvarlig lån	-	-
Renteutbetalinger på ansvarlig lån	-	-
Inn/utbetalinger på lån fra kredittinstitusjon	- 30.000	20.000
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjon	- 656	2.196
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter	- 77.511	117
Sum endring likvider (A+B+C)	- 1.619	7.377
Likviditetsbeholdning 1.1	82.049	74.671
Likviditetsbeholdning pr 31.12	80.430	82.049
Likviditetsbeholdningen består av:		
Kontanter og fordringer på sentralbanken	80.430	82.049
Likviditetsbeholdning	80.430	82.049

NOTER

BANKENS ÅRSREGNSKAP ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLOVEN, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTETE REGNSKAPSPRINSIPPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Lillesands Sparebank er en selvstendig sparebank lokalisert i Lillesand. Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet med hovedvekt på Lillesand kommune og tilgrensende kommuner.

Årsregnskapet for 2021 ble godkjent av styret 28. februar 2021.

NOTE 2 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med forskrift om årsregnskap for banker mv § 1-4 (2) b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med forskriften krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av bankens regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Banken har i tråd med Forskriftens § 7-2 valgt å fravike følgende notebestemmelser under IFRS:

- IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7-3
- IFRS 15.113-128
- IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147

Banken har valgt å regnskapsføre utbytte i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2021

Banken har ikke tatt i bruk nye eller endrede standarder i 2021 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse

Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt er ikke vurdert å ha vesentlig betydning for banken og er derfor ikke nærmere omtalt her.

Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer som følge av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentes metode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres som «Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter».

Renteinntekter på engasjementer i trinn 3 i tapsmodellen beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Banken inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinn 1 og 2.

Inntekter fra gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester resultatføres over den perioden tjenesten ytes.

Utbytte fra aksjeinvesteringer resultatføres på det tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

Innregning og fraregning av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt banken blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og banken i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifisering og etterfølgende måling av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

Finansielle eiendeler:

- Amortisert kost (AMK)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet (FVPL) eller
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (FVOCI)

Finansielle forpliktelser:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmerkarakteristikker.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og å selge, måles til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. Renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presenteres i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Tapsnedskrivninger

Etter IFRS 9 skal tapsnedskrivninger innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kreditttrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditttrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, er avsetningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, er avsetningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2»). Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall (mislighold), avsettes for forventet tap over levetiden («trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittisiko for balansepostene «Kontanter og kontantekvivalenter» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak».

Kontanter og kontantekvivalenter

Bankens «Kontanter og kontantekvivalenter» er utelukkende kontanter samt fordringer mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og har dermed lav kredittisiko, og banken gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

«Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak» er mot norske finansinstitusjoner med god rating og er dermed vurdert til å oppfylle standardens presumpsjon om lav kredittisiko. Banken vurderer at dette sammenholdt med LGD vil gi uvesentlige tapsavsetninger og en har derfor ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter bestemmelsene i IFRS 9 har banken valgt tapsgradsmetoden for å estimere forventet kredittap. Ved bruk av tapsgradsmetoden deles utlånsporteføljen inn i segmenter med felles kredittisikoegenskaper og forventet tap utledes i utgangspunktet fra historiske tapstall for de ulike segmentene.

Banken har delt utlånsporteføljen i to segmenter: engasjementer mot næringsliv og engasjementer mot privatpersoner. Lån til personlig næringsdrivende er plassert i førstnevnte segment.

Banken har historisk hatt lave tap i begge segmentene, og dette medfører at det er utfordrende å utarbeide valide tapsestimater basert på egen tapshistorikk. Usikkerhet knyttet til markedene både for næringsseidendom og boligeidendom tilsier at banken må forvente noe høyere tap enn historikken tilsier. For å ta hensyn til engasjementenes iboende risiko har banken valgt å ta utgangspunkt i norske sparebankers netto bokførte tap i perioden 1995-2020. Banken har historisk hatt noe lavere tap enn landsgjennomsnittet, og forutsetter i at netto bokførte tap samlet for banken vil utgjøre 0,10 % av brutto utlån ved normale makroforhold.

Benyttede tapsgrader for næringssegmentet er 0,26 % og tilsvarende 0,04 % for privatsegmentet gitt normale økonomiske tider. Det er tilsvarende fastsatt tapsgrader for oppgangstider og moderate nedgangskonjunkturer. For å ta hensyn til at tap kan bli forholdsvis mye høyere i en alvorlig nedgangskonjunktur er det også fastsatt egne tapsgrader som gjenspeiler dette. Tapshistorikk og tapsgrader i ulike scenarier blir evaluert årlig og vedtatt av bankens styre.

Hvilke tapsgrader som skal anvendes over tidshorisonen i tapsmodellen bestemmes av ledelsens beste anslag på den fremtidige makroøkonomiske utviklingen på balansedagen. Banken benytter SSBs prognoser for arbeidsledighet, utlånsrente på rammekreditter, BNP for Fastlands-Norge samt boligpris som utgangspunkt for ledelsens vurdering av makropåvirkning i modellen. Tapsgrader, oppside- og nedsidescenarier med tilhørende sannsynligheter gitt forventet makrosituasjon anvendes deretter på forventet eksponering gjennom levetiden i de ulike segmentene.

Banken har beregnet forventet levetid for utlån basert historiske tall for segmentenes nedbetaling. Nedbetalinger i denne sammenheng innebærer avdragsbetalinger, innfrielse og refinansiering. Banken har også tatt hensyn til at kunder i de svakeste risikoklassene har lavere sannsynlighet for førtidig innfrielse og refinansiering. Banken regner inn eksponering over kommende 15 år for utlån basert for total forventet nedbetaling.

Levetid for løpende kreditter er basert på historikk og vurderinger om perioden banken vil være eksponert for kredittisiko, og

forventede tap ikke ville blitt begrenset av kredittrisikohåndteringstiltak i segmentene.

Forutsetninger og parametere som er benyttet på balansedagen er vist i note 12.

Trinn 1 Ved første gangs regnskapsføring beregner banken et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap. Trinn 1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Avsetningen for tap tilsvarer neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

Trinn 2 Omfatter lån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken har definert at vesentlig økning i kredittrisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/eller der hvor svekket betjeningsevne avdekkes i bankens risikomodeller gjennom økning på to risikoklasser. Lån med betalingslettelse medfører klassifisering i minimum trinn 2. Renteinntekter knyttet til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir beregnet effektivrentemetoden basert på den brutto balanseførte verdien av utlån.

Trinn 3 Består av misligholdte utlån og fordringer. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken gjennomgår jevnlig misligholdte engasjementer og foretar ved behov nedskrivning ved bruk av kontantstrømmetoden. I kontantstrømmetoden blir kundens fremtidige kontantstrømmer estimert, inkludert realisering av eventuelle sikkerheter. Differansen mellom nåverdien av fremtidige kontantstrømmer og balanseført engasjement utgjør tapsavsetningsbeløpet.

Lånene i trinn 3 er presentert netto i balansen og renteinntekter på utlån i blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke reklassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de er erklært friske igjen.

Mislighold

Ved vurdering av hva som utgjør mislighold legger banken til grunn retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften.

Et engasjement regnes som misligholdt når et betalingskrav er forfalt mer enn 90 dager og beløpet er vesentlig (betalingsmislighold), eller dersom det er usannsynlig at kunden vil være i stand til å innfri alle forpliktelsene sine ("unlikelihood to pay").

Grenser for vesentlig beløp er 1.000 kr. for personkunder/massemarkedeksponeringer og 2.000 kr. for foretak. For at betalingsmislighold skal inntreffe må samtidig misligholdt beløp overstige 1 % av kundens engasjement. Det er også innført smitte- og karanteneregler.

Dette er i samsvar med standarden presumpsjon på at det foreligger et mislighold hvis de kontraktuelle kontantstrømmene er mer enn 90 dager etter forfall og/eller for kunder hvor det

foreligger objektive indikasjoner på verdifall som følge av én eller flere hendelser som har funnet sted etter førstegangsinnregning av eiendelen.

Det vil være tilfeller der vesentlig betalingsmislighold over 90 dager ikke er årsak til verdifallet. Isteden kan den samlede virkningen av en eller flere andre hendelser ha vært årsak til verdifallet ("unlikelihood to pay"). Objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av eiendeler har falt i verdi inkluderer observerbare opplysninger som banken blir oppmerksom på ved følgende hendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor,
- kontraktsbrudd, for eksempel mislighold eller manglende betaling av forfalte renter eller forfalt hovedstol,
- når banken, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, gir låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert,
- når det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller utsettes for en annen form for finansiell omorganisering.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet

- ved avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar,
- ved stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger,
- ved avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar,
- ved avsluttet bo ved dødsfall,
- ved rettskraftig dom,
- når sikkerheter er realisert.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler og eventuelle forpliktelser innregnes til virkelig verdi. Differansen mellom virkelig verdi av netto overtatte eiendeler og balanseført verdi av utlånet resultatføres som tap på utlån. Med mindre overtatte eiendeler kvalifiserer for regnskapsføring under IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet, blir eiendelene klassifiseres etter sin art i bankens regnskap. For overtatte selskaper foretas det en vurdering i forhold til konsolidering.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Postene måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp imellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For finansielle instrumenter der motsvarende markedsrisiko kan påvises med tilstrekkelig sannsynlighet, benyttes midtkurser på balansedagen. Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes til henholdsvis kjøps- og salgskurser. For finansielle instrumenter der det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller volatiliteter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner, benyttes den noterte prisen innhentet fra enten en børs eller megler. I den grad det ikke er notert priser for instrumentet, dekomponeres instrumentet, og verdsettes på bakgrunn av priser på de enkelte komponentene. Dette omfatter sertifikater og obligasjoner.

Rentebærende verdipapirer er del av en portefølje hvor verdipapirer selges og kjøpes løpende, og porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter.» mens renteinntekter i inngår i linjen «Renteinntekter og lignende inntekter».

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet under IFRS 9. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter mens mottatt utbytte inngår i utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over utvidet resultat

Finansielle eiendeler og forpliktelser som føres til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Utlån til kunder med pant i bolig har kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer. Disse holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, da banken selger boliglån med flytende rente til Verd Boligkreditt AS. Samme selskap kan selge utlån tilbake til banken. Disse utlånene regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. Endringer i virkelig verdi blir ført over andre inntekter og kostnader, mens renteinntektene føres over renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode av utlån til og fordringer på kunder. Eventuelle nedskrivninger presenteres som kredittap på utlån målt til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader under resultat fra videreført virksomhet. Verdiendringer ført over andre inntekter og

kostnader reklassifiseres til netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktelser regnskapsført til amortisert kost balanseføres første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader.

Utlån til kunder som har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og holdes i en forretningsmodell med formål å bare motta kontraktsfestede kontantstrømmer, regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter er inkludert i renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder.

Kontanter og kontantekvivalenter samt utlån til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og disse regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter og -kostnader er inkludert i renteinntekter/rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak.

Finansielle forpliktelser består av innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd og andre innlån fra kunder samt gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer. Alle disse postene måles til amortisert kost. Rentekostnader inngår i de respektive resultatlinjene under rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden. Klassifiseringen av finansielle instrumenter fremgår av note 14.

Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Varige driftsmidler

Materielle eiendeler er klassifisert som varige driftsmidler og vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer utgifter direkte relatert til anskaffelsen. Reparasjoner og vedlikehold kostnadsføres løpende i resultatregnskapet. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid. Avskrivbare eiendommer avskrives over 10 - 50 år, Inventar etc. avskrives over 0 - 10 år og IT-utstyr over 3 år. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

Immaterielle eiendeler

Kjøpt programvare/-lisenser og bankens tilknytning til norsk infrastruktur for betalingsformidling er klassifisert som immaterielle eiendeler og balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter til å gjøre programvaren klar til bruk. Disse avskrives i samsvar med avtalenes varighet og eiendelens forventede økonomiske levetid. Eiendelenes restverdier og

brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

Pensjoner

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning alle ansatte, og ordningen ivaretas av et livselskap. Banken betaler et årlig tilskudd til den enkelte ansattes kollektive pensjonssparing. Banken har ingen ytterligere forpliktelser etter at det årlige innskuddet er betalt. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning, og premien beregnes av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

Skatter

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret samt endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom balanseposters regnskapsførte og skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet ved bruk av indirekte metode.

Hendelser etter balansedagen

Informasjon som fremkommer etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet.

Hendelser som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom disse er vesentlige.

Disse hendelsene kan i noen grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger, og det vises til note 3 vedr. kritiske estimater.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har bankens ledelse benyttet estimater basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital eller resultat.

Selskapets mest vesentlige regnskapsestimater er knyttet til følgende poster:

- Nedskrivning for forventet tap på utlån
- Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Nedskrivning for forventet tap på utlån

For engasjementer som er omfattet av tapsgradsmodellen, bygger modellen på flere kritiske forutsetninger som banken fastsetter. Disse forutsetningene påvirker størrelsen på forventet tap på utlån. De kritiske forutsetningene er risikoklassifiseringen, utvikling i risikoklassifisering, forventet levetid og tapsgrad. I tillegg vil konjunkturutvikling og makrovariabler tillegges vekt.

For engasjementer som er i mislighold og som er i trinn 3 i modellen benyttes kontantstrømmodellen for å fastsette forventet tap. Tapet beregnes da som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder verddivurderinger av sikkerheter.

På grunn av betydelig estimatusikkerhet vises det sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere og dette fremgår av note 12.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker banken i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittisiko, volatilitet og korrelasjoner byttes ut med pensjonsforpliktelser må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av note 15.

NOTE 4 SEGMENTER

Ut fra bankens størrelse og satsningsområder er alle kredittaktiviteter samlet i et kredittområde. Banken styrer og følger opp kredittaktivitetene som et samlet forretningsområde.

NOTE 5 NETTO RENTEINNETEKTER

	2021	2020
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4.638	4.980
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	72.840	84.747
Renteinntekter av rentebærende verdipapirer	541	715
Øvrige renteinntekter	2.691	1.407
Sum renteinntekter og lignende inntekter	80.710	91.849
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på gjeld til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	825	3.007
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder	12.646	21.176
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer	9.057	11.671
Sikringsfondsavgift	1.640	1.300
Sum rentekostnader og lignende kostnader	24.168	37.154
Netto renteinntekter	56.542	54.695

	2021	2020
Provisjonsinntekter garantier	331	403
Provisjoner fra investeringstjenester	381	231
Provisjonsinntekter fra betalingsformidling	3.594	3.341
Provisjonsinntekter fra kredittformidling	312	379
Provisjonsinntekter fra forsikringstjenester	3.679	3.804
Leasing	657	124
Provisjonsinntekter fra andre banktjenester	3.108	3.100
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	12.062	11.382
Provisjonskostnader ved betalingsformidling	-260	-517
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-260	-517
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	9.134	1.741
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	9.134	1.741
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	3.269	19.747
Andre driftsinntekter	319	243
Netto andre driftsinntekter	24.524	32.596

NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2021	2020
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	738	-169
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	2.391	19.595
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	140	321
Netto verdiendring og gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	3.269	19.747

NOTE 8 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2021	2020
Driftskostnader eiendommer	1.539	1.076
Anskaff/vedlikehold inventar og utstyr	11	89
Driftskostnader IT	11.274	9.815
Lisenser/kontingenter	2.578	2.202
Markedsføring	2.471	2.014
Honorarer	1.064	921
Andre tap	26	125
Øvrige driftskostnader	4.537	3.983
Andre driftskostnader	23.500	20.225

	2021	2020
Revisor		
Lovpålagt revisjon	669	462
Andre attestasjonstjenester	58	61
Skatte- og avgiftsrådgivning	27	64
Andre tjenester utenfor revisjon	0	0
Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift	755	587

NOTE 9 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER

	2021	2020
Lønn	16.493	16.201
Pensjonskostnader	1.967	1.789
Sosiale kostnader	4.383	4.178
Lønn og andre personalkostnader	22.843	22.168

	2021	2020
Pensjonskostnader		
Pensjonskostnad innskuddsordning	1.440	1.286
Kostnadsført AFP	210	200
Pensjonskostnad ytelsesordning	317	304
Samlet pensjonskostnad	1.967	1.789

	2021	2020
Bevegelse pensjonsforpliktelse		
Forpliktelse ved periodens begynnelse	2.277	4.838
Årets pensjonsopptjening	413	330
Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	34	45
Estimatavvik ført over utvidet resultat		186
Avvikling		-3.122
Forpliktelse ved periodens slutt	2.724	2.277

	2021	2020
Bevegelse pensjonsmidler		
Midler ved periodens begynnelse	2.277	4.966
Avkastning på midler	257	400
Innbetaling	303	303
Avvikling	-103	-3.496
Midler ved periodens slutt	2.734	2.174

Netto forpliktelse (midler) ved periodens slutt	-10	103

Banken er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Sikrede forpliktelser:

Banken har balanseført pensjonsforpliktelser til førtidspensjon for adm. banksjef. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes verdi og aktuarberegning av forpliktelsesens størrelse.

Innskuddspensjon:

Banken har pensjonsordning med innskuddspensjon i Storebrand, og ordningen skal sikre de ansatte alderspensjon i tillegg til de ytelser som utbetales i henhold til Folketrygdloven. Innskuddene betales som en bestemt prosent av de ansattes lønn. Alle ansatte er med i denne ordningen.

Usikrede forpliktelser - AFP:

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Premien for 2020 er fastsatt til 2,5 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Fellesordningen for AFP offentliggjør ikke anslag på fremtidige premiesatser, men legger til grunn at premien for ny AFP må økes over tid for å imøtekomme forventninger om økte utbetalinger med tilstrekkelig bufferkapital. Foretak som deltar i AFP-ordningen er solidarisk ansvarlig for to tredeler av pensjonen som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkårene. Ansvarer gjelder både manglende innbetaling og dersom premiesatsen viser seg å være utilstrekkelig. Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet.

	2021	2020
Antall i ordningen	1	1
Diskonteringsrente	1,90 %	1,70 %
Avskastning på pensjonsmidler	1,90 %	1,70 %
Rente for økning i kompensasjon	2,75 %	2,25 %
Rente for økning i pensjon	2,50 %	2,00 %
Årlig G-regulering	2,50 %	2,00 %
Skatt/trygdeavgift	19,10 %	19,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uførhetstabell	KU	KU

NOTE 10 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

	2021	2020
Antall ansatte per 31.12	23,0	22,0
Antall årsverk per 31.12	20,4	20,7

NOTE 11 SKATTEKOSTNAD

	2021	2020
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel		
Driftsmidler	2.018	2.261
Gevinst- og tapskonto	817	1.022
Pensjonspremiefond	0	0
Verdipapirer	775	-27
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	3.610	3.255
Utsatt skatt/ (skattefordel) i regnskapet (25%)	902	814
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2021	2020
Resultat før skattekostnad	35.422	38.951
Permanente forskjeller	-11.982	-21.210
Grunnlag for årets skattekostnad	23.440	17.741
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-235	337
Skattepliktig inntekt	23.205	18.079
Fordeling av skattekostnaden	2021	2020
Betalbar skatt (25% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	5.801	4.520
For lite / (for mye) avsatt i fjor	2.770	2.983
Sum betalbar skatt	8.571	7.503
Endring i utsatt skatt/skattefordel	456	-84
Skattekostnad (25% av grunnlag for årets skattekostnad)	9.027	7.419
Avstemming av årets skattekostnad	2021	2020
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	23.205	38.951
Beregnet skatt 25%	5.801	9.738
Skattekostnad i resultatregnskapet	9.027	7.419
Differanse	3.226	-2.319
Differansen består av følgende:		
25% av permanente forskjeller	456	-5.302
For lite / (for mye) avsatt i fjor	2.770	2.983
Sum forklart differanse	3.226	-2.319
Betalbar skatt i balansen	2021	2020
Betalbar skatt i skattekostnaden	5.801	4.520
Formuesskatt	737	720
Betalbar skatt i balansen	6.538	5.240

NOTE 12 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.

Endringer i tapsavsetninger

Tabellene viser endringen i tapsavsetningen for 2021 fordelt på BM og PM for hhv. utlån målt til amortisert kost og FVOCI, ubenyttet kreditt og finansielle garantikontrakter.

Tapsavsetning utlån målt til amortisert kost				Tapsavsetning utlån målt til FVOCI				Sum amortisert kost og FVOCI
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
1.955	706	2.272	4.933	2.837	561	2.651	6.048	10.982
			Beregnete tap per 01.01.2021					
141	-141	0	0	160	-160	0	0	0
-166	166	0	0	-109	116	-7	0	0
-1	0	1	0	-2	-5	7	0	0
25	306	-95	236	-366	112	120	-134	102
535	59	3	597	967	26	0	993	1.590
-206	-251	-18	-476	-933	-213	-1	-1.147	-1.623
-806	-147	-6	-959	-1.271	-1	0	-1.271	-2.230
0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.477	698	2.156	4.331	1.282	436	2.771	4.489	8.820
			Beregnete tap per 31.12.2021					
44	34	47	125	834	307	2.771	3.911	4.036
1.433	663	2.109	4.206	449	129	0	578	4.784
0	0	0	0	-1.282	0	0	-1.282	-1.282
1.477	698	2.156	4.331	0	436	2.771	3.206	7.538
			Balansført tap per 31.12.2021					

Tapsavsetning ubenyttet kreditt				Tapsavsetning finansielle garantikontrakter				Sum ubenyttet kreditt og garantier
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
76	4	0	80	74	10	0	83	164
			Beregnete tap per 01.01.2021					
2	-2	0	0	8	-8	0	0	0
-3	3	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-26	0	0	-26	-3	0	0	-3	-29
19	1	0	19	11	4	0	15	34
-8	0	0	-8	-25	-1	0	-26	-34
11	0	0	12	-22	-3	0	-26	-14
0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	6	0	77	42	2	0	44	120
			Beregnete tap per 31.12.2021					
19	1	0	19	1	0	0	1	20
51	6	0	57	41	2	0	43	101
-19	0	0	-19	0	0	0	0	-19
51	6	0	57	42	2	0	44	101
			Balansført tap per 31.12.2021					

Tapsavsetning utlån med betalingslettelser BM				Tapsavsetning utlån med betalingslettelser PM				Sum BM og PM
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
0	269	0	269	4	107	0	111	380
			Beregnete tap per 01.01.2021					
56	-56	0	0	10	-10	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-56	16	0	-40	-10	8	0	-2	-42
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	-102	0	-102	-4	-29	0	-33	-135
0	-20	0	-20	0	7	0	7	-13
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	106	0	106	0	84	0	84	190
			Beregnete tap per 31.12.2021					
0	88	0	88	0	16	0	16	104
0	18	0	18	0	68	0	68	86
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	106	0	106	0	84	0	84	190
			Balansført tap per 31.12.2021					

Banken har ingen utestående kontraktmessige beløp for finansielle eiendeler som er nedskrevet i løpet av 2021 og som fremdeles er underlagt håndhevingsaktiviteter. Banken har 5,3 mill. kr. i utlån i steg 3 hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen.

Hovedårsaken til endringene i tapsavsetningene er hovedsakelig knyttet til endringer i risikomodell/parametere som følge av endrede makroforutsetninger. Banken har i 2021 tilbakeført nedskrivninger som ble gjort i forbindelse med negative makroutsikter knyttet til koronasituasjonen i 2020.

Makroprognoser (SSB) og forventet makro utvikling i tapsmodellen 31.12

År	Arbeidsledighet (nivå)	Utslånsrente rammekreditt er	BNP fastlands-norge	Boligprisvekst	Vurdering forventet makro utvikling (basisscenario)
1	3,7	2,5	4,1	4,0	Nøytral
2	3,9	3,1	2,4	1,4	Nøytral
3	3,9	3,5	1,9	1,5	Nøytral
4+					Nøytral

År	Tapgrad per scenario, BM			Tapgrad per scenario, PM			Sannsynlighet scenario		
	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt
1	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
2	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
3	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
4+	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %

Tapgradmodellen som benyttes for beregning av forventet tap på engasjementene bygger på flere kritiske estimater, herunder tapgrad, nedbetalingsprofil, forventet levetid og makro utvikling. Modellen og tapsestimatene er dermed sårbare for endringer i forutsetninger. Banken har derfor beregnet tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger for å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes.

Endring	Konsekvens/ endring i beregnet tap	
	totalt	Endring %
Fra nøytral til negativ makroforventning som basis	3.278	37 %
Fra nøytral til positiv makroforventning som basis	-1.970	-22 %
Fra nøytral til alvorlig nedgang som basisscenario i	16.248	182 %

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost i 2021 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til amortisert kost BM				Utlån målt til amortisert kost PM				Sum utlån målt til amortisert kost	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Brutto balanseført engasjement				Brutto balanseført engasjement					
497.073	65.640	11.394	574.107	01.01.2021	113.366	14.307	202	127.875	701.982
12.737	-12.737	0	0	Overført til trinn 1	4.359	-4.357	-2	0	0
-42.704	42.704	0	0	Overført til trinn 2	-7.427	7.427	0	0	0
-256	0	256	0	Overført til trinn 3	0	0	0	0	0
19.310	62	25	19.397	Netto overført	-5.643	-278	-22	-5.942	13.455
138.729	4.338	0	143.067	Nye tap	22.816	6.873	1.807	31.496	174.564
-49.797	-23.899	-1.869	-75.565	Fraregnet tap	-22.577	-1.322	-7	-23.905	-99.470
Brutto balanseført engasjement				Brutto balanseført engasjement					
575.092	76.108	9.807	661.007	31.12.2021	104.895	22.650	1.979	129.524	790.530

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til FVOCI

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til virkelig verdi over OCI (FVOCI) i 2021 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til FVOCI BM				Utlån målt til FVOCI PM				Sum utlån målt til FVOCI	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Brutto balanseført engasjement									
229.840	28.347	126	258.313	2.036.734	140.819	6.870	2.184.423		2.442.736
9.327	-9.327	0	0	32.343	-32.343	0	0		0
-10.088	10.088	0	0	-75.411	79.425	-4.014	0		0
0	0	0	0	-2.478	-2.690	5.168	0		0
-44.453	-1.635	-126	-46.214	-51.716	-3.244	-2.409	-57.369		-103.583
58.262	0	0	58.262	791.349	14.897	0	806.246		864.508
-59.921	-13.550	0	-73.471	-750.997	-35.665	-386	-787.048		-860.519
Brutto balanseført engasjement									
182.969	13.922	0	196.890	1.979.825	161.199	5.229	2.146.253		2.343.143

Endringer i totalt garantert beløp

Tabellen viser endringen i totalt garantert beløp i 2021 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Finansielle garantikontrakter BM				Finansielle garantikontrakter PM				Sum finansielle garantikontrakter	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Totalt garantert beløp per									
19.413	1.582	0	20.995	1.509	0	0	1.509		22.503
1.229	-1.229	0	0	0	0	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
-75	0	0	-75	0	0	0	0		-75
3.007	561	0	3.569	0	0	0	0		3.569
-6.638	-100	0	-6.738	-304	0	0	-304		-7.041
Totalt garantert beløp per									
16.937	814	0	17.751	1.205	0	0	1.205		18.956

Endringer i ubenyttet kreditt

Tabellen viser endringen i ubenyttet kreditt i 2021 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Ubenyttet kreditt BM				Ubenyttet kreditt PM				Sum lånetilsagn	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Ubenyttet kreditt totalt per									
42.318	2.032	41	44.391	101.878	463	0	102.341		146.732
878	-878	0	0	54	-54	0	0		0
-1.173	1.173	0	0	-293	293	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
314	604	-21	896	-8.925	-372	0	-9.297		-8.400
13.198	0	0	13.198	29.602	1.533	0	31.135		44.333
-5.035	-12	0	-5.047	-21.855	0	0	-21.855		-26.902
Ubenyttet kreditt totalt per									
50.499	2.919	19	53.438	100.461	1.864	0	102.325		155.762

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån med betalingslettelser

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt med betalingslettelser i 2021 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån med betalingslettelser BM				Utlån med betalingslettelser PM				Sum utlån med betalingslettelser
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
Brutto balanseført engasjement								
0	25.252	0	25.252	4.143	60.947	0	65.090	90.342
4.946	-4.946	0	0	5.416	-5.416	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-4.946	1.452	0	-3.493	-5.416	4.414	0	-1.002	-4.495
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	-9.477	0	-9.477	-4.143	-16.481	0	-20.624	-30.101
Brutto balanseført engasjement								
0	12.281	0	12.281	0	43.465	0	43.465	55.746

Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	2021	2020
Endring i IFRS 9 nedskrivninger	-2.060	4.251
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0	12
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0	0
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	0	-1
Andre korreksjoner/amortisering av nedskrivninger	85	-195
Sum kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	-1.975	4.066

NOTE 13 MISLIGHOLD, FORFALTE UTLÅN OG NEDSKRIVNINGER

	2021	2020
Misligholdte engasjementer		
Engasjementer betalingsmislighold over 90 dager iht. gjeldende definisjon på balansedagen	5.253	5.111
Øvrige misligholdte engasjementer iht. ny misligholdsdefinisjojn	11.784	0
Sum misligholdte engasjementer	17.037	5.111
Totale nedskrivninger for misligholdte engasjementer	4.927	2.689
Netto misligholdte engasjementer		
Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	28,9 %	52,6 %
Sum misligholdte engasjementer i prosent av brutto utlån	0,54 %	0,16 %
Balanseført verdi av forfalte utlån, ekskl. utlån med individuell nedskrivning		
6-30 dager	11.525	8.131
31-90 dager	4.266	8.874
> 90 dager	5.088	2.422
Sum	20.879	19.427

Ny misligholdsdefinisjon ble innført fra 1. januar 2021. Den nye definisjonen er i henhold til retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften. Se note 2 - regnskapsprinsipper for utfyllende informasjon.

Misligholdte engasjementer fordelt etter sikkerheter 31.12.21

Type sikkerhet	Bevilget engasjement	Tapsavsetninger	Netto engasjement	Verdi av sikkerhet
Utlån med pant i bolig	2.915	6	2.909	2.915
Utlån med pant i annen sikkerhet	10.942	2.108	8.834	8.495
Utlån uten sikkerhet	3.177	2.813	364	0
SUM	17.034	4.927	12.107	11.410

NOTE 14 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2021

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	80.430	-	-	80.430
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	180.191	-	-	180.191
Utlån til og fordringer på kunder	790.411	-	2.335.725	3.126.136
Rentebærende verdipapirer	-	214.221	-	214.221
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	125.470	-	125.470
Sum finansielle eiendeler	1.051.032	339.691	2.335.725	3.726.448

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	80.428	-	-	80.428
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.533.666	-	-	2.533.666
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	612.850	-	-	612.850
Sum finansielle forpliktelser	3.226.944	-	-	3.226.944

2020

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	82.048	-	-	82.048
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	101.487	-	-	101.487
Utlån til og fordringer på kunder	701.357	-	2.435.217	3.136.574
Rentebærende verdipapirer	-	162.352	-	162.352
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	126.167	-	126.167
Sum finansielle eiendeler	884.892	288.519	2.435.217	3.608.628

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over	forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	110.337	-	-	110.337
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.373.582	-	-	2.373.582
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	650.648	-	-	650.648
Sum finansielle forpliktelser	3.134.567	-	-	3.134.567

NOTE 15 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Banken benytter følgende verdsettelsehierarki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter:

Nivå 1: Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser, eller annen verdsettelsesmetode hvor all vesentlig input er basert på observerbare markedsdata.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata. Typiske metoder kan da være bruk av ulike multipler, kontantstrømsanalyser, sammenlignbare transaksjoner og lignende.

2021

Klassifisering av verdivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.343.483	2.343.483
Sertifikater og obligasjoner	0	67.495	0	67.495
Aksjer og egenkapitalbevis	4.889	0	120.640	125.529
Pengemarkedsfond	0	146.751	0	146.751
Eiendeler	4.889	214.246	2.464.123	2.683.258

2020

Klassifisering av verdivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.439.525	2.439.525
Sertifikater og obligasjoner	0	62.308	0	62.308
Aksjer og egenkapitalbevis	6.622	0	119.545	126.167
Pengemarkedsfond	0	100.044	0	100.044
Eiendeler	6.622	162.352	2.559.070	2.728.044

Bankens sertifikater og obligasjoner måles på nivå 2 ved å bruke prising fra Nordic Bond Pricing (via TietoEvry), utledet av rentekurvene.

Aksjer (nivå 3)

Bankens strategiske aksjeposter, som Verd Boligkreditt AS, Brage Finans AS og Frende Forsikring med flere verdsettes på nivå 3. Banken har etter en samlet vurdering valgt å verdsette disse eierandelene ved å benytte P/B = 1,0. Mer konkret innebærer dette at bankens andel av egenkapitalen i de respektive selskaper danner grunnlag for kursfastsettelsen per aksje i bankens regnskap. Banken bruker de respektive selskaps forrige kvartalsregnskap som grunnlag for beregningene. Banken vil revurdere sin målemetode, dersom særlige forhold i de enkelte selskap skulle tilsi at verdivurderingsmetodene bør revurderes. Konkrete transaksjoner knyttet til aksjene i de respektive selskap vil også medføre en revurdering av bankens verdsettelsesmetode.

Utlån målt til FVOCI (nivå 3)

Utlån til kunder klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader verdsettes basert på pålydende saldo (inkl. påløpte renter) og forventet tap. Utlån uten vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning verdsettes til pålydende saldo. Utlån med vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangsinnregning (trinn 2 og 3) verdsettes til saldo fratrukket beregnet tap over instrumentenes levetid.

Se også beskrivelse i Note 2: Regnskapsprinsipper.

NOTE 16 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

	2021		2020	
	Balanseført	Virkelig	Balanseført	Virkelig
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	612.850	612.840	650.648	649.603
Gjeld	612.850	612.840	650.648	649.603

Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik skyldes blant annet forskjellig oppfatning av markedsutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Banken innhenter markedspriser og kredittspreader fra Nordic Bond Pricing, og uavhengige meglere i større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

Balansepostene kontanter og kontantekvivalenter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, utlån til og fordringer på kunder, innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd fra og andre innlån fra kunder vil ha balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

2021				
Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	4.425	X	0,93 %	178.387
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	30.332	X	1,51 %	2.066.184
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	3.030	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		11,11 %	1
Eiendoms kreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.329	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	23.184	X	0,61 %	41.459
LSG Eiendomsmegling AS // Org.nr.: 919930241	12.281		40,00 %	4.000
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	237	X	0,64 %	117.095
Spama AS // Org.nr.: 916148690	79		0,16 %	50
Storebrand ASA ord. // Org.nr.: 916300484	52	X	0,00 %	822
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	43.345	X	6,02 %	38.521
Visa Inc.	303	X	0,00 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	X	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	25		-	-
Sum aksjer	123.119			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	551	X	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	399	X	0,09 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.460	X	0,06 %	10.000
Sum egenkapitalbevis	2.410			
Sum aksjer og egenkapitalbevis	125.529			

2020

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	3.953	X	0,84 %	167.642
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	28.885	X	1,51 %	2.066.184
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	2.520	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		11,11 %	1
Eiendoms kreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.171	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	21.465	X	0,61 %	41.459
LSG Eiendomsmegling AS // Org.nr.: 919930241	15.481		40,00 %	4.000
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	270	X	0,75 %	137.760
Spama AS // Org.nr.: 916148690	72		0,16 %	50
Storebrand ASA ord. // Org.nr.: 916300484	53		0,00 %	822
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	42.858	X	7,38 %	38.866
Visa Inc.	619	X	0,00 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	x	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	15		-	-
Sum aksjer	121.859			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	558	X	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	323	X	0,09 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	3.779	X	0,21 %	33.000
Sum egenkapitalbevis	4.660			
Sum aksjer og egenkapitalbevis	126.519			

NOTE 18 VARIGE DRIFTSMIDLER

	2021	2020
Anskaffelseskost 01.01	18.269	26.257
Tilgang i året	2.071	717
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	20.340	26.974
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-8.705	-7.544
Årets utrangeringer	0	0
Årets avskrivninger	-1.275	-1.161
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-9.908	-8.705
Bokført verdi 31.12	19.065	18.269
Økonomisk levetid	3 år	3 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger over sine driftsmidler.

	Avskr. % (LNB)	Anskaffelseskost 01.01.21	Tilgang i året	Anskaffelseskost 31.12.21	Akk. avskrivning 01.01.21	Årets avskrivning	Bokført verdi 31.12.21
Fosselia 7	1,0	500	-	500	-169	-58	272
Hovden Blå	1,0	5.753	-	5.753	-115	-58	5.581
Vestregate 6	1,0	5.157	-	5.157	-313	-52	4.792
ANDRE BYGG		11.410	-	11.410	-597	-168	10.645
Automater - minibanker	20,0	1.000	-	1.000	-625	-125	
AUTOMATER		1.000	-	1.000	-625	-125	250
Bankbygg	1,0	6.719	-	6.719	-2.303	-67	
BANKBYGG		6.719	-	6.719	-2.303	-67	4.349
Tekniskeinstallasjoner	10,0	3.188	-	3.188	-2.137	-350	701
Ladestasjon el bil	10,0	24	-	24	-1	-2	21
Alarmsystem	10,0	143	-	143	-4	-14	125
FASTE INSTALLASJONER		3.356	-	3.356	-2.141	-367	847
Inventar	10,0	3.192	-	3.192	-2.505	-294	393
INVENTAR		3.192	-	3.192	-2.505	-294	393
Maskiner	20,0	841	-	841	-506	-143	191
MASKINER		841	-	841	-506	-143	191
Tomt	-	14	-	14	-	-	14
TOMTER		14	-	14	-	-	14
Volkswagen 2020	25,0	414	-	414	-26	-103	285
Reklame på bil	25,0	28	-	28	-1	-7	19
TRANSPORTMIDLER		441	-	441	-27	-110	304
Interimskonto anlegg		-	2.071	2.071	-	-	2.071
Interimskonto anlegg		-	2.071	2.071	-	-	2.071
SUM		26.974	-	26.974	-8.705	-1.275	19.065

NOTE 19 INNSKUDD FRA KUNDER

Innskudd fordelt etter næringer	2021	2020
Personkunder	1.899.242	1.771.834
Jordbruk og tilknyttede tjenester	11.865	10.415
Skogbruk og tilknyttede tjenester	4.027	3.638
Fiske og fangst	530	239
Bergverksdrift og -utvinning mv.	13.535	10.751
Industri	40.797	20.788
Bygging av skip og båter	5.045	110
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	0
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	23.543	20.155
Utvikling av byggeprosjekter	9.118	11.153
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	80.102	67.935
Varehandel, reparasjon av motorvogner	43.919	50.119
Transport ellers og lagring	23.036	24.148
Utenriks sjøfart og rørtransport	2.246	5.679
Overnattings- og serveringsvirksomhet	12.592	11.135
Informasjon og kommunikasjon	12.155	8.361
Faglig tjenesteyting	85.154	87.807
Omsetning og drift av fast eiendom	87.952	79.163
Forretningsmessig tjenesteyting	51.235	45.703
Tjenesteytende næringer ellers	127.576	144.447
Sum kunder, hovedstol	2.533.666	2.373.580
Periodiserte renter	0	2
Innskudd fra kunder	2.533.666	2.373.582

Innskudd fordelt etter geografi	2021	2020
Lillesand	1.856.187	1.733.113
Nabokommuner	265.714	285.843
Landet for øvrig	341.763	281.643
Utlandet	70.002	72.981
Sum kunder, hovedstol	2.533.666	2.373.580
Periodiserte renter	0	2
Innskudd fra kunder	2.533.666	2.373.582

Verdipapirgjeld 31.12

	2021	2020
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	612.000	650.000
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner, nominell verdi	0	0
Påløpte renter	1.123	903
Over-/underkurs	-273	-255
Sum obligasjonsgjeld	612.850	650.648
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	612.850	650.648

Utstedte lån 31.12

ISIN	Kortnavn	Valuta	Nominell	Løpetid	Rente
NO0010804578	Lillesands Spb 17/22 FRN	NOK	42.000	05.09.19-05.09.22	3 mnd. NIBOR + 0,79 %
NO0010814254	Lillesands Spb 18/22 FRN	NOK	20.000	17.01.18-17.01.22	3 mnd. NIBOR + 0,74 %
NO0010865793	Lillesands Spb 19/23 FRN	NOK	100.000	10.10.19-10.01.23	3 mnd. NIBOR + 0,50 %
NO0010873037	Lillesands Spb 20/23 FRN	NOK	100.000	15.01.20-17.04.23	3 mnd. NIBOR + 0,51 %
NO0010886450	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	50.000	23.06.20-23.06.25	3 mnd. NIBOR + 1,01 %
NO0010893068	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	100.000	09.09.20-09.09.25	3 mnd. NIBOR + 0,81 %
NO0010925050	Lillesands Spb 21/24 FRN	NOK	100.000	08.02.21-08.02.24	3 mnd. NIBOR + 0,46 %
NO0010925068	Lillesands Spb 21/26 FRN	NOK	100.000	08.02.21-08.02.26	3 mnd. NIBOR + 0,61 %

Årets endringer i verdipapirgjeld

	2021
Balanse 1.1.2021	650.648
Innbetaling ved utstedelse/salg av egne	200.000
Utbetaling ved forfall -/tilbakebetaling	-238.000
Utbetaling av renter	-8.855
Endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-46.855
Rentekostnader	8.855
Balanse 31.12.21	612.850

NOTE 21 ANNEN GJELD

	2021	2020
Internkontoer	255	-717
Skyldig off. avgifter	9.077	2.177
Leverandørgjeld	3.383	2.129
Periodiseringer	4.878	5.434
Annen gjeld	3.384	0
Annen gjeld	20.977	9.023

NOTE 22 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV.

	2021	2020
Garantier		
Betalingsgarantier	4.260	5.131
Kontraktsgarantier	9.105	11.895
Andre garantier	5.590	5.478
Sum garantiansvar	18.955	22.504
Pantsettelser		
Pantsatte verdipapirer Norges Bank, nominell hovedstol	73.141	83.064
Sum pantsettelser	73.141	83.064

Lillesands Sparebank har avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til Verd Boligkreditt AS (Verd) som eies av 9 frittstående sparebanker. I henhold til inngått forvaltningsavtale med Verd står de enkelte sparebankene for forvaltning av utlånene og opprettholder også kundekontakten. Bankene mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige konsekvensene slik at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført, og det innebærer full fra regning. Mottatt vederlag for lån som er overført til Verd tilsvarer bokført verdi av hovedstol inkl. påløpte renter og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet.

Eierbankene innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis Verd får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført.

Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan Verd overføre forvaltningsansvaret til en eller flere øvrige eierbanker, og retten til provisjon vil falle bort. Videre har banken en opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Bankens eierandel i Verd er 6,02 %.

Verd Boligkreditt AS

Verd Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor gjeldende regelverk. Verd Boligkreditt AS har en rating fra Scope Ratings på AAA med "stable outlook" fra mai 2019.

Lån solgt til Verd er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av dokumentert verdi på bolig. Solgte lån er juridisk eid av Verd, og Lillesands Sparebank har ingen rett til bruk av lånene, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi.

Eierbankene forestår forvaltningen av de solgte utlånene og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i Verd.

Totalt er det fraregnet boliglån til Verd for 708,7 mill. kr. ved utgangen av regnskapsåret. Mottatt vederlag for lån overført fra banken til Verd tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi ved utgangen av 2021 og 2020. Banken plikter imidlertid å finansiere 10 % av det lånevolumet banken har overført Verd, og pr 31.12.21 utgjør denne finansieringen 72 mill. kr. Beløpet inngår i balanseposten Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost. De lånene som er overført til Verd er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i Verd Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at Verd Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl. krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå.

NOTE 23 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING

Risiko er et sentralt tema ved å drive bankvirksomhet, og risikostyring og internkontroll er grunnleggende for den daglige drift av banken og styrets oppfølging. Bankens risikostyring og internkontroll skal bidra til at bankens risiko styres på en måte som understøtter bankens strategiske målsetninger, samt bidrar til å sikre bankens langsiktige verdiskapning. De overordnede rammer for bankens risikoeksponering og styring vurderes og fastsettes årlig gjennom bankens styrende dokumenter. Banken har en kontinuerlig prosess for å videreutvikle og forbedre bankens risikostyring.

Styret har vedtatt prinsipper for banken sin risikostyring gjennom ulike styringsdokument. Disse følges opp gjennom regelmessig internkontroll og resultatene rapporteres til styret. Dokumentene og risikoanalysene blir oppdatert kvartalsvis, og skal dekke alle vesentlige aktiviteter. Disse er en viktig del av bankens kvalitetssikringssystem.

Kapitalkravsregelverket under Basel-regelverket er et tredelt system inndelt i såkalte pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning, mens Pilar 2 omhandler bankens vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging. Pilar 3 omhandler bankens krav til offentliggjøring av finansiell informasjon.

Pilar 1 – minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko, motpartsrisiko og markedsrisiko. Banken har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko.

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen banken håndterer. Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Etter pilar 1 deles disse inn i engasjementskategorier og utfra engasjementsbeløp, type sikkerhet/-beløp og status på engasjement/motpart beregnes kapitalkravet utfra standard risikovekter.

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risikoer eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Videre er dette risiko for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt. Banken beregner operasjonell risiko etter basismetoden. Denne legger til grunn et kapitalkrav på 15% av siste tre års gjennomsnittlige inntekter.

Bankens har p.t. ingen derivater med kreditteksponering som omfattes av kapitalkravet for motpartsrisiko i pilar 1.

Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko i pilar 1. Kapital settes av for handelsrammer i bankporteføljen under Pilar 2.

Pilar 2 – vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I tillegg gjennomfører Finanstilsynet egne vurdering av bankers risikoer, kapitalbehov og likviditetsbehov (SREP). Kapitalbehovet under pilar 2 skal dekke risikoer som ikke, eller bare delvis, er dekket i Pilar 1, og kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover. Finanstilsynet vedtar hvilket pilar 2-krav som skal gjelde for den enkelte bank basert på SREP. Finanstilsynet har hittil ikke vedtatt pilar 2-krav for Lillesands Sparebank, og bankens egne vurderinger ligger til grunn for sammenlagt kapitalkrav. Bankens ICAAP gjennomgås og bekreftes av eksterne revisor. Banken har beregnet sitt pilar 2-krav til å utgjøre til 2,6 % for banken isolert og 2,2 % ved konsolidering av Verd Boligkreditt og Brage Finans.

Bankens sammenlagte krav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning var dermed henholdsvis 13,6 %, 15,1 % og 17,1 % ved utgangen av 2020. Banken oppfyller disse kravene med god margin. Bankene samlede egenkapital består i sin helhet av ren kjernekapital, og kapitaldekningsprosenten for morbank vil derfor være lik for de ulike kravene. Styret har fastsatt at bankens kapitaldekning skal utgjøre minimum 19,3 % for banken isolert og 19,0 % konsolidert (kapitalmål). Fra 31.12.2022 øker systemrisikobuffersatsen med 1,5 prosentpoeng til 4,5 %. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer utgjør for tiden 1 %, og kan økes til maksimalt 2,5 %. Norges Bank har besluttet å sette opp kravet til motsyklisk kapitalbuffer til 1,5 % med virkning fra 30. juni 2022, og videre til 2,0 % med virkning fra 31. desember 2022. Det er derfor viktig for banken å holde tilstrekkelige marginer over gjeldende minstekrav for å være godt tilpasset kommende økninger i bufferkravene.

Kapitalmålet skal ta hensyn til bankens kapitalbehov i et fremadskuende perspektiv, bankens forretningsmodell, fleksibilitet og stresstestresultater. Det legges både kvalitative og kvantitative faktorer til grunn for denne vurderingen, herunder en stresstest som viser hvordan banken kan opprettholde normal aktivitet i en periode der banken har tap på flere av sine forretningsområder. Bankens lønnsomhet gjennom sin forretningsmodell og solide posisjon som gir den en god evne til å absorbere tap. Utlånsporteføljen har kort gjennomsnittlig levetid og det gir banken stor fleksibilitet i styring av balansen og eksponering. Den uvektede kjernekapitalandelen er på 11,5 % som

representerer en reell evne til å absorbere tap. Banken gjennomfører flere stresstester knyttet til et alvorlig økonomisk tilbakeslag, der banken opplever store tap. Stresstestene viser at banken har effektive tiltak for å redusere eksponeringen under en nedtur.

God tapsabsorberende evne gjennom lønnsomhet, fleksibilitet i styring av balansen på grunn av korte levetider, og en høy uvektet kapitaldekning sammen med resultatene av stresstester underbygger styrets kapitalmål for ren kjernekapital.

Pilar 3 – krav til offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 bidrar til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører kan vurdere bankens risikonivå, bankens styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering. Banken offentliggjør beregningen av kapitalkravet, herunder spesifikasjon av kapitalkrav, risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital, samt gir en redegjørelse for styring og kontroll. Metoder banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer beskrives. Pilar 3-rapporten er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Ledelsesmessig styring

Alle risikoområder blir regelmessig gjennomgått av bankens styre, som fastsetter risikorammer ut fra bankens risikotoleranse og risikokapasitet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapporter fra administrasjonen vedrørende overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer.

Banken har en risikokontrollfunksjon som skal sikre at alle vesentlige risikoer i banken er identifisert, målt og rapportert av de relevante organisatoriske enhetene. Styret vurderer at bankens risikokontrollfunksjon er tilpasset bankens størrelse og virksomhet på en god måte og at funksjonen har tilstrekkelig kapasitet og rett kompetanse.

Kapitaldekning

Tabellene nedenfor viser egenkapital, risikovektet beregningsgrunnlag samt kapitaldekning og kapitalkrav.

Egenkapital	2021	2020
Bankens fond 31.12	456.910	435.512
Gavefond 31.12	17.048	20.361
Fond for vurderingsforskjeller	27.353	27.233
Sum bokført egenkapital	501.311	483.106
Immaterielle eiendeler	0	0
Overfinansiering av pensjonsforpliktelse	0	0
Fratrekk for forsvarlig verdsettelse	-2.766	-2.821
Fratrekk for beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor	-69.124	-70.206
Sum ren kjernekapital	429.421	410.080
Fondsobligasjoner	0	0
Sum kjernekapital	429.421	410.080
Ansvarlig lånekapital	0	0
Sum ansvarlig kapital	429.421	410.080

Risikovektet beregningsgrunnlag	2021	2020
Lokale og regionale myndigheter	5.071	4.050
Institusjoner	37.617	21.758
Foretak	1.763	11.791
Massemarkedsengasjementer	246.081	0
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	1.178.659	1.376.502
Forfalte engasjementer	13.281	104.490
Høyrisikoengasjementer	58.057	119.477
Obligasjoner med fortrinnsrett	3.943	3.922
Andeler i verdipapirfond	26.344	18.282
Egenkapitalposisjoner	80.305	86.519
Øvrige engasjementer	23.222	25.804
Sum kredittrisiko etter standardmetoden	1.674.344	1.772.595
Operasjonell risiko	134.014	125.078
Sum risikovektet beregningsgrunnlag	1.808.358	1.897.673

Kapitaldekning	2021	2020
Kapitaldekning	23,75 %	21,61 %
- herunder kjernekapitaldekning	23,75 %	21,61 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	23,75 %	21,61 %
Uvektet kjernekapitaldekning	11,54 %	11,37 %
Konsolidert kapitaldekning (Brage Finans og Verd Boligkreditt)	2021	2020
Ren kjernekapital	493.369	474.805
Kjernekapital	499.205	481.362
Ansvarlig kapital	503.901	486.997
Beregningsgrunnlag	2.294.115	2.337.438
Kapitaldekning	21,96 %	20,83 %
- herunder kjernekapitaldekning	21,76 %	20,59 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	21,51 %	20,31 %
Uvektet kjernekapitaldekning	10,73 %	10,57 %
Kapitalkrav	2021	
Minstekrav til kjernekapital	4,50 %	
Bevaringsbuffer	2,50 %	
Systemrisikobuffer	3,00 %	
Motsyklisk buffer	1,00 %	
Krav til ren kjernekapitaldekning	11,00 %	
Krav til kjernekapitaldekning	12,50 %	
Krav til kapitaldekning	14,50 %	
Bankens vurdering av pilar 2-krav uten konsolidering	2,60 %	
Bankens vurdering av pilar 2-krav med konsolidering	2,20 %	

NOTE 24 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementer. Banken skal ha en lav risikoprofil i sin kredittgivning og skal prioritere sikkerhet fremfor fortjeneste.

Styring av kredittrisiko

Banken betjener personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner samt offentlig virksomhet i Lillesand kommune med naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Personkundemarkedet og mindre lokale bedrifter er bankens primære satsningsområder, og banken har kun et begrenset antall store enkeltengasjementer.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til adm. banksjef innenfor visse rammer. Adm. banksjef kan delegerer fullmakter. De delegerede fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at bankens skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er kredittsjefens ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet har eller utvikler den nødvendige kompetanse på kredittområdet.

Banken har en lav til middels risikoprofil i sin kredittgivning og prioriterer sikkerhet fremfor fortjeneste. Dette innebærer at lån hovedsakelig prises etter produktavhengige standardpriser. Prising av lån vurderes likevel ut fra bankens krav til inntjening, underliggende risiko og den kapitalen banken må stille for engasjementet. Styret mottar månedlige og kvartalsvise rapporter om bankens kreditteksponeringer. Utlånene

er fordelt på en slik måte at bransjerisiko anses som moderat. I henhold til misligholds- og risikoklassifiseringsrapporter har banken kun en moderat risiko for tapsføringer av vesentlig betydning på sine engasjementer. 74 % av bankens utlån er til husholdninger, og boliglån vil fortsatt være hovedproduktet i bankens utlånsportefølje.

Som grunnlag for analyse og overvåking av kvaliteten i kredittporteføljen blir alle engasjement risikoklassifisert. Ved innvilgelse av lån legges det stor vekt på kundens tilbakebetalingsevne, adferd, samt stilt sikkerhet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret mottar fortløpende analyse og oversikt over beholdning på alle foretatte nye investeringer.

Risikoklassifiseringssystem

Det beregnes en misligholdssannsynlighet neste 12 måneder for den enkelte kunde basert på kjente data. For næringsengasjementer er dette regnskap og betalingshistorikk m.m. For privatpersoner er det betalingshistorikk, innskudd og utlån m.m.

Det beregnes en misligholdssannsynlighet neste 12 måneder for den enkelte kunde basert på kjente data. For næringsengasjementer er dette regnskap og betalingshistorikk m.m. For privatpersoner er det betalingshistorikk, innskudd og utlån m.m.

Hele porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis en risikoklasse fra A-K, hvor A er best. Risikoklasse K består av lån som er misligholdt over 90 dager, lån med individuelle nedskrivninger og lån til selskaper/personer som er gått konkurs. Systemet muliggjør en overvåking av risikoutviklingen i utlånsporteføljen.

Modellene er også integrert i bankens saksgangssystem, og er en del av kredittvurderingen av kunder.

Sikkerhetsdekning er ikke hensyntatt i risikoklassifiseringen banken benytter.

Risikogruppe	Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold
Lav risiko	A-D	0,00 % - 0,75 %
Middels risiko	E-G	0,75 % - 3,00 %
Høy risiko	H-J	3,00 % og høyere
Problemengasjement	K	

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer fordelt etter risikoklasser. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering samt fordeling av sertifikater og obligasjoner etter debitorkategori. Se også note 23 vedrørende kapitalbehov for bankens kredittrisiko.

Utlån til kunder fordelt etter risikoklasser	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lav risiko	2.357.466	2.387.593	129.316	102.713	0	0	2.486.782	2.490.306
Middels risiko	442.693	410.187	112.802	95.713	98	1.413	555.594	507.312
Høy risiko	42.621	79.235	31.760	50.687	16.916	17.179	91.298	147.101
Brutto balanseført verdi	2.842.781	2.877.014	273.878	249.112	17.014	18.592	3.133.673	3.144.718
Tapsavsetninger	1.477	1.955	1.134	1.267	4.927	4.923	7.538	8.145
Utlån til kunder	2.841.303	2.875.059	272.745	247.845	12.087	13.670	3.126.136	3.136.574

Ubenyttet kreditt fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lav risiko	144.344	129.593	2.285	271	0	0	146.628	129.864
Middels risiko	4.972	13.629	449	1.006	0	0	5.421	14.635
Høy risiko	1.644	973	2.049	1.219	19	41	3.712	2.233
SUM	150.960	144.196	4.783	2.496	19	41	155.762	146.732
Tapsavsetninger	51	57	6	4	0	0	57	61

Finansielle garantier fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lav risiko	9.892	12.417	178	0	0	0	10.070	12.417
Middels risiko	6.478	5.921	75	253	0	0	6.553	6.174
Høy risiko	1.772	2.583	561	1.329	0	0	2.333	3.912
SUM	18.142	20.921	814	1.582	0	0	18.956	22.503
Tapsavsetninger	42	74	2	10	0	0	44	83

Kredittengasjementer fordelt på geografiske områder	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lillesand	2.233.391	2.310.786	137.351	123.738	18.836	21.942
Nabokommuner	419.780	365.140	9.377	13.156	120	487
Landet for øvrig	473.411	456.787	8.959	9.762	0	75
Utlandet	7.092	12.005	76	76	0	0
Brutto balanseført verdi	3.133.673	3.144.718	155.762	146.732	18.956	22.503
Nedskrivninger	7.538	8.145	57	61	44	83
Sum kunder	3.126.136	3.136.574	155.705	146.671	18.912	22.420
Kredittinstitusjoner	180.191	101.487				
Sum kunder og kredittinstitusjoner	3.306.326	3.238.060				

Kredittengasjementer fordelt på næring/ sektor	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Personkunder	2.274.914	2.311.530	102.325	102.341	1.205	1.509
Jordbruk og tilknyttede tjenester	29.544	33.107	3.957	3.408	75	75
Skogbruk og tilknyttede tjenester	6.821	4.219	478	255	98	0
Fiske og fangst	2	80	298	297	0	0
Bergverksdrift og -utvinning mv.	436	542	0	0	100	100
Industri	76.166	94.791	5.011	5.046	60	123
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	2.935	920	3.471	3.780	833	392
Utvikling av byggeprosjekter	55.883	65.240	0	0	1.366	0
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	143.660	123.990	12.169	13.566	7.539	7.585
Varehandel, reparasjon av motorvogner	38.310	35.119	5.179	7.798	1.996	3.392
Transport ellers og lagring	11.213	16.502	2.160	2.712	2.102	2.669
Overnattings- og serveringsvirksomhet	10.485	4.023	786	835	0	0
Informasjon og kommunikasjon	15.494	10.662	130	178	0	367
Faglig tjenesteyting	42.640	33.971	1.720	3.012	243	0
Omsetning og drift av fast eiendom	353.351	336.289	12.164	2.016	3.293	6.217
Forretningsmessig tjenesteyting	14.308	18.027	4.107	50	0	0
Tjenesteytende næringer ellers	57.513	55.705	1.806	1.438	45	75
Brutto balanseført verdi	3.133.673	3.144.718	155.762	146.732	18.956	22.503
Nedskrivninger	7.538	8.145	57	61	44	83
Sum kunder	3.126.136	3.136.574	155.705	146.671	18.912	22.420
Kredittinsusjoner	180.191	101.487				
Sum kunder og kredittinsusjoner	3.306.326	3.238.060				
Sertifikater og obligasjoner: klassifisering av utsteder etter sektor	2021	2020				
Kommune	25.024	19.961				
Kredittforetak	3.081	3.084				
OMF	39.496	39.263				
Sertifikater og obligasjoner	67.601	62.308				

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Generelt kreves det sikkerhet for alle typer utlån, med unntak av mindre personkontokreditter. Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes hovedsakelig pant i bolig- og fritidseiendom.

Brutto balanseført verdi	2021	2020
Utlån sikret med pant i boligeiendom	2.658.769	2.722.123
Utlån sikret med pant i næringseiendom	448.277	392.044
Utlån sikret med annet pant	23.171	26.913
Utlån uten sikkerhet	3.457	3.639
SUM	3.133.673	3.144.718

NOTE 25 RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulike gjenstående rentebindingstid.

Banken har ved årsskiftet 9,0 mill. kr i fastrenteinnskudd fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil tolv måneder og 108,9 mill. kr i fastrentelån fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil 5 år.

Renteendring i markedet vil påvirke bankens rentemargin positivt ved stigende rente og negativt ved fallende rente. I en normal markedssituasjon vil renteendring likevel ikke påvirke rentemarginen i stor grad, ettersom banken i det alt vesentlige vil kunne foreta parallelle skift i rentenivået på innskudd og utlån.

Bankens obligasjonslån løper med flytende NIBOR-baserte 3 måneders renteaftaler, som gir en begrenset renterisiko.

Renterisikoen på bankens obligasjonsbeholdning gjenspeiler beholdningens gjenværende løpetid og tidspunkt for neste renteendring. Det meste av bankens verdipapirbeholdning har flytende rente og dette medfører normalt lav renterisiko. Renterisiko på obligasjonsbeholdningen følges regelmessig opp av styret.

Renterisiko i bankboken måles og rapporteres kvartalsvis gjennom beregning av effekten ved en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng. Effekten i 2021 utgjør 1,9 mill. kr mot 2,6 mill. kr i 2020.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2021	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3mnd - 1 år	1 - 5 år	over 5 år	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	9.720	70.710					80.430
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		108.998				71.193	180.191
Utlån til og fordringer på kunder	-7.337		3.024.526		108.947		3.126.136
Rentebærende verdipapirer	63	214.158					214.221
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	125.470						125.470
Andre eiendeler uten renteksponering	25.823						25.823
Sum eiendeler	153.739	393.866	3.024.526	-	108.947	71.193	3.752.271
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		266	80.162				80.428
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.680.139	844.463	9.064			2.533.666
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	850		612.000				612.850
Øvrig gjeld	23.898						23.898
Sum gjeld	24.748	1.680.405	1.536.625	9.064	-	-	3.250.842
Egenkapital	501.429						501.429
Nettosum alle poster	-630.420	1.286.539	-1.487.901	9.064	-108.947	-71.193	0

Poster utenom balansen

Garantiansvar				18.956			18.956
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		155.324					155.324

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2020	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3mnd - 1 år	1 - 5 år	over 5 år	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	11.046	71.002					82.048
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		29.431				72.056	101.487
Utlån til og fordringer på kunder	-8.037		3.027.740		116.871		3.136.574
Rentebærende verdipapirer	41	162.311					162.352
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	126.167						126.167
Andre eiendeler uten renteksponering	26.772						26.772
Sum eiendeler	155.989	262.744	3.027.740	-	116.871	72.056	3.635.400
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		272	110.065				110.337
Innskudd og andre innlån fra kunder	2	1.549.044	805.654	18.882			2.373.582
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	648		650.000				650.648
Øvrig gjeld	17.727						17.727
Sum gjeld	18.377	1.549.316	1.565.719	18.882	-	-	3.152.294
Egenkapital	483.106						483.106
Nettosum alle poster	-345.494	-1.286.572	1.462.021	-18.882	116.871	72.056	0

Poster utenom balansen

Garantiansvar				22.503			22.503
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		146.066					146.066

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 26 VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelse i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Bankens har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

NOTE 27 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker drastisk.

Styring av likviditetsrisiko

Lillesands Sparebank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Likviditetsrisikoen skal være på et forsvarlig nivå og underbygge bankens finansielle styrke og evne til å tåle markedsmessig stress. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i Lillesands Sparebanks likviditetsstrategi som setter rammer for risikonivå. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd. Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametere, hvor LCR, NSFR og innskuddsdekning er blant de vesentligste. Styret mottar månedlig oversikt over utvikling i måltall, rammer og indikatorer samt forfallprofil for bankens innlån. Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder ellers, legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår.

Ved årsskiftet har banken innlån fra obligasjonsmarkedet på 612 mill. kr, og forfallene er jevnt fordelt over de neste årene. Innlånene har en samlet vektet gjennomsnittlig restløpetid på 2,5 år. Bankens innskuddsdekning er ved årsskiftet 80,8 % (75,5) av brutto utlån.

Det utføres jevnlig analyser for å synliggjøre bankens evne til å dekke løpende likviditetsbehov også under stress. Bankens likviditetsverdier har gjennom året ligget godt over interne og eksterne måltall. Likviditetsreserven (LCR) utgjorde ved årsskiftet 271 % (118 %). Indikatoren for langsiktig, stabil finansiering (NFSR) utgjorde 150 % (150 %).

Banken har trekkrettighet i DNB på 75,0 mill. kr. I tillegg har banken mulighet til å overføre ytterligere deler av utlånsporteføljen til Verd Boligkreditt AS.

Likviditetsforfall per 31.12.2021	Uten rest-løpetid	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			258	527	80596		81.380
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.874.297	651.443	9.091			2.534.831
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		20.669	1.479	45.859	536.372	100.154	704.533
Sum gjeld		1.894.966	653.180	55.476	616.968	100.154	3.320.744

Poster utenom balansen

Garantiansvar				18.956			18.956
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		155.324					155.324

Likviditetsforfall per 31.12.2020	Uten rest-løpetid	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			110.158				110.158
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.702.291	652.409	18.882			2.373.582
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		677	591	3.595	657.876		662.738
Sum gjeld		1.702.968	763.158	22.477	657.876		3.146.478

Poster utenom balansen

Garantiansvar				22.503			22.503
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		146.066					146.066

Restløpetid for eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 28 ANDRE RISIKOFORHOLD

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av konsentrasjon av utlån mot enkeltkunder, enkeltbransjer, geografiske områder samt sikkerheter med samme risikoegenskaper.

Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses. Styret har fastsatt rammer for engasjementer mot enkelt næringer og enkeltkunder. Store engasjementer bevilges alltid av styret. Lillesands Sparebank hadde 31.12. fem engasjement som oversteg 10 % av ansvarlig kapital.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. I tråd med bankens overordnede strategi skal banken ha lav risikoprofil i sine plasseringer.

Banken er utsatt for renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og kredittspreadsrisiko. Styret har i bankens markedspolicy vedtatt rammer for renterisiko, kredittspreadsrisiko og aksjerisiko. Bankens eksponering mot valuta er begrenset til kontantbeholdning for kjøp og salg av reisevaluta. Videre har banken stilt garantier for et beskjedent antall valutalån. Renterisiko er nærmere omtalt under note 25, og valutarisiko under note 26.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Det overordnede styringsmålet for operasjonell risiko er banken skal ha lav til moderat operasjonell risiko og at tap som følge av operasjonelle hendelser skal minimaliseres. Vesentlige deler av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi IKT, behandling av personopplysninger, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, samt forbrukervern.

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del bankens arbeid med risikostyring og internkontroll. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen

innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder. I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra eksterne revisorer som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

Banken har fokus på å inneha nødvendig kompetanse på de ulike områdene, samt å avdekke og redusere nøkkelmennsrisiko.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for juridiske eller regulatoriske sanksjoner, tap av konsesjon, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter, bransjestandarder og interne styringsdokumenter. Den enkelte leder er ansvarlig for etterlevelse på sitt område. Complianceansvarlig foretar kontroll av etterlevelse basert på risikobasert complianceplan, og bidrar med råd og opplæring til de ulike områdene. Styret mottar hvert halvår rapport fra complianceansvarlig.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeadferd. Risikoen styres ved månedlig rapportering av resultat, balanse og måltall til styret.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko (eller renommerisiko) kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, lokalsamfunnet og myndigheter.

Lillesands Sparebank legger vekt på i alle sammenhenger å opptre på en slik måte at en ikke kommer i en situasjon som er med på å svekke bankens omdømme. Styret har vedtatt egne etiske retningslinjer for drift av banken. Banken er tilsluttet Finansnæringens Autorisasjonsordninger og er forpliktet til å følge GOD SKIKK. Omdømmerisiko styres også indirekte ved de mål og kontrollhandlinger som er satt for de andre risikoområdene.

Klimarisiko

Klimarisiko er risikoen for tap knyttet til klimaendringer. Klimarisiko består av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko er knyttet til skader ved ekstreme værhendelser, mens overgangsrisiko er knyttet til effekter som følger av overgangen til et lavutslippssamfunn. Dersom det ikke settes i verk tiltak mot klimaendringer vil fysisk risiko dominere klimarisikobildet. Ved en vellykket overgang til lavutslippssamfunnet vil risikoen hovedsakelig være knyttet til overgangsrisiko. Bankens styre har fastsatt at klimarisiko skal inngå en som en integrert del av bankens risikostyring. Ved fastsettelse av strategier og retningslinjer skal klimarisiko inngå som et viktig vurderingsområde. Banken er fortsatt i startfasen når det gjelder implementering av klimarisiko i risikostyringen. En viktig del av arbeidet fremover er å utarbeide risikoanalyser og scoremodeller for kunder slik banken har en god forståelse for hvilken risiko den er eksponert for.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Strategisk risiko er den fundamentale risikoen for at banken ikke skal bestå på lang sikt ved endret konkurransesituasjon, distributive produkter og tjenester, samt endring i rammevilkår. Risikoen styres ved årlige strategisamlinger med bankens styre og administrasjon, samt produksutvikling og innkjøp i fellesskap med De Samarbeidende Sparebankene.

Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at banken blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskaper og/eller må tilføre ny kapital i disse selskapene. Banken har en rekke strategiske eierposter hvor det kan være aktuelt å tilføre ny kapital. Eierrisiko håndteres av styret som vurderer og godkjenner aktuelle investeringer i selskapene.

NOTE 29 ANDRE FORPLIKTELSER

Det ble i januar 2020 inngått en 5-års avtale med Evry ASA på leveranse og drift av banksystemer. Evry ASA leverer en løsningsportefølje med blant annet bankkontorløsninger, nettbank, antihvitvask og betalingsformidlingstjenester. Evry ASA skal i tillegg levere drift av løsningene.

NOTE 30 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE

Lillesands Sparebank har en godtgjøringsordning som er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Godtgjøringsordningen skal fremme god styring og kontroll med bankens risiko og den skal bidra til å unngå interessekonflikter. Banken ønsker ikke å gi incentiver for økt risikotaking, og har derfor en generell fastlønsordning for alle ansatte. Bankens tillitsvalgte har også en fast, årlig godtgjørelse.

Styret har fastsatt et sett med resultatmål som utgjør grunnlaget for en bonusordning som omfatter alle ansatte. Bonusutbetaling skal være innenfor de grenser som reglene fastsetter for ekstrautbetalinger i Godtgjøringsforskriften. På grunnlag av måloppnåelse er det i regnskapet for 2021 avsatt kr. 24 000 pr. årsverk.

Lån til ansatte og styret var per 31.12.2020 på kr 50,9 mill. Ansattes lån ligger innenfor de rammer og løpetid og som gjelder for vanlige kundeforhold, og det er stilt sikkerhet for slike lån i samsvar med de krav som stilles i Finansieringsvirksomhetsloven § 2-15.

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, ettersom disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

	Lønn	Honorar	Naturallytelser	Pensjonspremie
Ledelse				
Adm. banksjef	1.525		4	180
Styret				
Leder fra mars 2021 Harald Jacobsen		117		
Leder frem til mars 2021 Torkil Sigurd Mogstad		23		
Nestleder Inger Vollstad		110		
Styremedlem Knut Harald Kvifte		95		
Styremedlem Heikki Erling Systad		95		
Styremedlem fra mars 2021 Siv E. Wiken		79		
Styremedlem frem til mars 2021 Brit Laurvrak Andersen		14		
Ansatt repr. i styret Niklas Grønning		95		
Sum styret totalt		628		
Generalforsamling				
Til hvert av medlemmene av generalforsamlingen		2		
Sum generalforsamling totalt		40		

Rentesubsidiering lån til ansatte

Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør kr. 193.586,-

NOTE 31 EGENKAPITALBEVIS

Lillesands Sparebank har ikke utstedt egenkapitalbevis.

NOTE 32 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verddivurderinger som er gjort utover de hendelser som er reflektert i årsregnskapet. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Betingede utfall

Banken er ikke part i noen rettstvister eller kjent med pågående slike.

NOTE 33 NØKKELTALL

Resultatanalyse (i % av gj.snittlig forvaltningskapital)	2021	2020
Renteinntekter og lignende inntekter	2,17	2,48
Rentekostnader og lignende kostnader	0,65	1,00
Netto rente- og provisjonsinntekter	1,52	1,48
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,32	0,31
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,01	0,01
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	0,25	0,05
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	0,09	0,53
Andre driftsinntekter	0,01	0,01
Sum andre inntekter	0,66	0,88
Lønn og andre personalkostnader	0,61	0,60
Andre driftskostnader	0,63	0,57
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	0,03	0,03
Sum driftskostnader	1,28	1,19
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	-0,05	0,11
Resultat før skatt fra videreført virksomhet	0,95	1,05
Skatt på ordinært resultat	0,23	0,20
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet	0,72	0,85
Andre inntekter og kostnader	0,05	0,07
Totalresultat for regnskapsåret	0,67	0,92

Andre nøkkeltall	2021	2020
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	5,07	7,42
Kostnadsprosent ekskl verdipapirer	61,21	50,09
Soliditet		
Egenkapital i % av FVK	13,38	13,31
Likviditet		
LCR	271	118
Tap og mislighold		
Bokført tap i % av brutto utlån	-0,06	0,13
Brutto misligholdte lån (>90 dager) i % av brutto lån	0,16	0,08
Brutto tapsutsatte engasjement i % brutto utlån	0,08	0,28
Vekst og innskuddsdekning		
Endring i forvaltningskapital	3,22	-0,23
Endring i forvaltningskapital inkl Verd Boligkreditt	3,85	-0,25
Utlånsvekst	-0,35	3,31
Utlånsvekst inkl Verd Boligkreditt	0,93	2,03
Innskuddsdekning	80,85	75,48
Innskuddsvekst	6,74	-3,04

UTVIKLING 1990-2019 NØKKELTALL I 1000 kroner

Pr. 31.12	Drifts- overskudd	Innskudd	Utlån netto	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltnings- kapital	Fonds	Fonds i % av forvaltning
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,70
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,50
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,00
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,40
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,70
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,50
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,40
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,70
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,20
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,60
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,60
2010	25.960	1.490.460	1.945.707	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,90
2011	19.143	1.558.114	2.069.316	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,90
2012	21.046	1.711.120	2.307.945	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,40
2013	20.854	1.841.190	2.454.774	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,40
2014	26.756	1.947.968	2.510.563	258.769	93.636	2.883.433	333.029	11,50
2015	19.339	2.071.286	2.602.437	130.258	170.258	2.922.045	344.800	11,80
2016	25.102	2.205.019	2.639.714	212.577	183.521	3.052.969	362.949	11,90
2017	17.334	2.233.296	2.904.847	227.134	204.088	3.358.983	377.356	11,20
2018	23.707	2.283.044	2.966.251	241.143	194.253	3.431.182	401.228	11,70
2019	24.931	2.447.972	3.036.662	391.675	179.194	3.637.100	424.079	11,66
2020	34.249	2.373.582	3.136.574	183.535	289.119	3.635.400	483.106	13,29
2021	24.898	2.533.666	3.126.136	260.621	339.692	3.752.271	501.311	13,36

REVISJONSBERETNING

Til generalforsamlingen i Lillesands Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Lillesands Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble første gang valgt som revisor for Lillesands Sparebank før 1995 og har nå vært revisor i en sammenhengende periode på minst 27 år.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

PricewaterhouseCoopers AS, Kystveien 14, NO-4841 Arendal

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdsettelse av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kreditttap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment;
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittisiko;
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn;
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer, og scenarioer.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og gjennomgikk vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet;
- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle;
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Vår gjennomgang av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Vi vurderte realisasjonsverdien og kontantstrømmer som ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge nedskrivningsbeløpet. Vi utfordret de vurderinger ledelsen hadde gjort ved å intervju kredittmedarbeidere og ledelsen. Vi sammenlignet realisasjonsverdien med ekstern dokumentasjon, som for eksempel takster, der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløp. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene.

Virkningen av pandemien, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot bankens finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er

indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt en ISAE 3402 type 2 rapport og rapport om revisjon av applikasjonskontroller og rapporter.

Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse, kapasitet og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også selv gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i, og beregningene som foretas av, bankens eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Bankens note 12, 13 og 24 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er

(4)

tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Arendal, 28. februar 2022
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'F. Botha', written over a light blue horizontal line.

Fredrik Botha
Statsautorisert revisor

STYRET

Styret

Harald Jacobsen Leder
Inger Vollstad Nestleder
Knut Harald Kvifte
Heikki E. Systad
Siv Wiken
Niklas Grønning Ansattes rep.

Varamedlemmer

Elise Lindeberg
Sverre Tønnessen
Hilde Østerøy Ansattes rep.

GENERALFORSAMLING

Innskytervalgte

Bente Sophie Ribe Lauritzen
Merete Moen
Espen Sjølund
Wenche Østby
Ove Cornelius Olsen
Bjørn Mariussen
Petter Aabye
Kristoffer Thomassen
Siv Emanuelsen
Odd Nordvoll
Ragnhild H. Thomassen

Varadlemmer

Roy Thomassen
Rickard Modalen
Jannicke Ludvigsen
Hilde Tørring

Kommunevalgte

Leiv Per Olsen
Leif K. Drangsholt
Ingebjørg Ribe Rudihagen
Signe Ann Jørgensen

Kommunevalgte varamedlemmer

Otto Randøy
Kristin Gustavsen

Valgkomité

Marie Vallesverd Dannevig
Anne Lise Hodne Eriksen
Kari Berntsen

Valgkomité varamedlem

Anders From

Ansattes representanter

Lars Olav H Espeland
Anne Brit Gundersen
Preben Krohn Gunnersen
Anne Lise Hodne Eriksen

Ansattes varamedlemmer

Karin Glamsland
Anne Brit Nordal

BYENS BANK

I 170 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler. Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 170 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalmarkedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!

LILLESANDS SPAREBANK

DET NATURLIGE VALGET